

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2021 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer:	980 414 531
Organisasjonsform:	Stiftelse
Foretaksnavn:	STIFTELSEN FRISCHSENTERET FOR SAMFUNNSØKONOMISK FORSKNING
Forretningsadresse:	Gaustadalléen 21 0349 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode:	01.01.2021 - 31.12.2021
-------------------------	-------------------------

Konsern

Morselskap i konsern:	Nei
-----------------------	-----

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet:	Ja
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet:	Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet:	Jørg Gjestvang
Dato for fastsettelse av årsregnskapet:	25.05.2022

Grunnlag for avgivelse

År 2021: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2020: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2021

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 30.06.2023

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	1	35 621 675	35 020 586
Grunnbevilgning	1	3 219 000	3 823 000
Sum inntekter		38 840 675	38 843 586
Kostnader			
Lønnskostnad	2,6	25 579 293	27 922 024
Avskrivning på varige driftsmidler	3	518 748	476 573
Annen droftskostnad	9	6 114 777	7 328 934
Samarbeidspartnere / underleverandører	9	4 641 540	3 893 983
Sum kostnader		36 854 358	39 621 514
Driftsresultat		1 986 317	-777 928
Finansinntekter og finanskostnader			
Finans- og renteinntekt	10	3 312 763	3 133 989
Sum finansinntekter		3 312 763	3 133 989
Finans- og rentekostnad		70 204	794 287
Sum finanskostnader		70 204	794 287
Netto finans		3 242 559	2 339 702
Ordinært resultat før skattekostnad		5 228 876	1 561 774
Ordinært resultat etter skattekostnad		5 228 876	1 561 774
Årsresultat		5 228 876	1 561 774
Overføringer og disponeringer			
Til/Fra (-) fond for anvendt forskning		5 228 876	1 561 774
Sum overføringer og disponeringer		5 228 876	1 561 774

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Varige driftsmidler			
Fast inventar bygninger	3	129 400	284 681
Kunst	3	54 850	54 850
Inventar	3	504 152	831 028
Sum varige driftsmidler		688 402	1 170 559
Finansielle anleggsmidler			
Investering i aksjer og andeler	11	50 000	50 000
Sum finansielle anleggsmidler		50 000	50 000
Sum anleggsmidler		738 402	1 220 559
Omløpsmidler			
Varer			
Fordringer			
Kundefordringer		2 208 868	2 880 106
Innskuddsfond pensjonspremie	6	4 207 126	3 823 653
Opptjente inntekter		4 271 768	1 149 334
Forskuddsbetalte kostnader		442 222	545 680
Sum fordringer		11 129 984	8 398 773
Investeringer			
Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	7	32 445 247	29 356 114
Sum investeringer		32 445 247	29 356 114
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	5	24 734 107	28 853 117
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		24 734 107	28 853 117
Sum omløpsmidler		68 309 338	66 608 004

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
SUM EIENDELER		69 047 740	67 828 563
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	8	200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Fond for anvendt forskning	8	34 777 840	29 548 964
Frischfondet	8	171 272	171 272
Sum opptjent egenkapital		34 949 112	29 720 236
Sum egenkapital		35 149 112	29 920 236
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Kompetansegjeld	4	22 104 248	21 848 742
Sum avsetninger for forpliktelser		22 104 248	21 848 742
Annen langsiktig gjeld			
Sum langsiktig gjeld		22 104 248	21 848 742
Kortsiktig gjeld			
Skyldige offentlige avgifter		2 130 399	3 071 753
Leverandørgjeld		861 589	558 911
Forskudd fra kunder		5 138 340	8 523 000
Annen kortsiktig gjeld		3 664 050	3 905 921
Sum kortsiktig gjeld		11 794 378	16 059 585
Sum gjeld		33 898 626	37 908 327
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		69 047 738	67 828 563

Brønnøysundregistrene

ÅRSREGNSKAP FOR REGNSKAPSÅRET 2021 - GENERELL INFORMASJON

Journalnummer: 2022 895161

Enheten

Organisasjonsnummer: 980 414 531
Organisasjonsform: Stiftelse
Foretaksnavn: STIFTELSEN FRISCHSENTERET FOR
SAMFUNNSØKONOMISK FORSKNING
Forretningsadresse: Gaustadalléen 21
0349 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2021 - 31.12.2021

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Ja
Benyttet ved utarbeidelsen av
årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Jørg Gjestvang
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 25.05.2022

Grunnlag for avgivelse

År 2021: Årsregnskap er elektronisk innlevert.
År 2020: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2021.

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 22.08.2022

Organisasjonsnr: 980 414 531
STIFTELSEN FRISCHSENTERET FOR
SAMFUNNSØKONOMISK FORSKNING

RESULTATREGNSKAP

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	1	35 621 675	35 020 586
Grunnbevilgning	1	3 219 000	3 823 000
Sum inntekter		38 840 675	38 843 586
Kostnader			
Lønnskostnad	2,6	25 579 293	27 922 024
Avskrivning på varige driftsmidler	3	518 748	476 573
Annen droftskostnad	9	6 114 777	7 328 934
Samarbeidspartnere / underleverandører	9	4 641 540	3 893 983
Sum kostnader		36 854 358	39 621 514
Driftsresultat		1 986 317	-777 928
Finansinntekter og finanskostnader			
Finans- og renteinntekt	10	3 312 763	3 133 989
Sum finansinntekter		3 312 763	3 133 989
Finans- og rentekostnad		70 204	794 287
Sum finanskostnader		70 204	794 287
Netto finans		3 242 559	2 339 702
Ordinært resultat før skattekostnad		5 228 876	1 561 774
Ordinært resultat etter skattekostnad		5 228 876	1 561 774
Årsresultat		5 228 876	1 561 774
Overføringer og disponeringer			
Til/Fra (-) fond for anvendt forskning		5 228 876	1 561 774
Sum overføringer og disponeringer		5 228 876	1 561 774

Organisasjonsnr: 980 414 531
STIFTELSEN FRISCHSENTERET FOR
SAMFUNNSØKONOMISK FORSKNING

BALANSE

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Varige driftsmidler			
Fast inventar bygninger	3	129 400	284 681
Kunst	3	54 850	54 850
Inventar	3	504 152	831 028
Sum varige driftsmidler		688 402	1 170 559
Finansielle anleggsmidler			
Investering i aksjer og andeler	11	50 000	50 000
Sum finansielle anleggsmidler		50 000	50 000
Sum anleggsmidler		738 402	1 220 559
Omløpsmidler			
Varer			
Fordringer			
Kundefordringer		2 208 868	2 880 106
Innskuddsfond pensjonspremie	6	4 207 126	3 823 653
Opptjente inntekter		4 271 768	1 149 334
Forskuddsbetalte kostnader		442 222	545 680
Sum fordringer		11 129 984	8 398 773
Investeringer			
Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	7	32 445 247	29 356 114
Sum investeringer		32 445 247	29 356 114
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	5	24 734 107	28 853 117
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		24 734 107	28 853 117
Sum omløpsmidler		68 309 338	66 608 004
SUM EIENDELER		69 047 740	67 828 563
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			

Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	8	200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Fond for anvendt forskning	8	34 777 840	29 548 964
Frischfondet	8	171 272	171 272
Sum opptjent egenkapital		34 949 112	29 720 236
Sum egenkapital		35 149 112	29 920 236
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Kompetansegjeld	4	22 104 248	21 848 742
Sum avsetninger for forpliktelse		22 104 248	21 848 742
Annen langsiktig gjeld			
Sum langsiktig gjeld		22 104 248	21 848 742
Kortsiktig gjeld			
Skyldige offentlige avgifter		2 130 399	3 071 753
Leverandørgjeld		861 589	558 911
Forskudd fra kunder		5 138 340	8 523 000
Annen kortsiktig gjeld		3 664 050	3 905 921
Sum kortsiktig gjeld		11 794 378	16 059 585
Sum gjeld		33 898 626	37 908 327
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		69 047 738	67 828 563

Organisasjonsnr: 980 414 531
STIFTELSEN FRISCHSENTERET FOR
SAMFUNNSØKONOMISK FORSKNING

NOTEOPPLYSNINGER - SELSKAP - alle poster oppgitt i hele tall

Note
0

Regnskapsprinsipper

"Årsregnskapet er satt opp i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Forskningstjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Inventar og Edb-utstyr avskrives lineært over 3 år. Fast inventar i bygninger avskrives lineært over 10 år. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler verdsettes til markedsverdi. Øvrige omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet. Det foretas periodisering av både inntekter og kostnader for hvert enkelt prosjekt per 31.12. Opptjente, ikke fakturerte inntekter fra Norges Forskningsråd balanseføres sammen med øvrige kundefordringer, mens andre opptjente inntekter balanseføres på egen regnskapslinje. Andelen av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige ytelser balanseføres som uopptjent inntekt sammen med påløpte, ikke bokførte prosjektkostnader som forskudd fra kunder. Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. Desember 2015 ble stiftelsens ytelsesplan erstattet med en såkalt hybridordning som ikke medfører regnskapsføring av pensjonsforpliktelse. Endringen medførte at tidligere balanseførte estimatavvik ble kostnadsført i 2015 i forbindelse med overgangen."

Note
Note 2 Lønnskostnader...

Antall årsverk i regnskapsåret
20.60

Note
Note 2 Lønnskostnader...

Spesifisering av resultatregnskapet

Lønnskostnader

Lønn	Årets	Fjorårets
	19870614.00	21100618.00
Folketrygdavgift	Årets	Fjorårets
	3143555.00	3158767.00

<u>Pensjonskostnader</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>
	1826530.00	2385112.00
<u>Andre ytelser</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>
	738594.00	1277527.00
<u>Sum lønnskostnader</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>
	25579293.00	27922024.00

Note

Ekstraordinære inntekter og kostnader

<u>Sum</u>	<u>Beløp</u>
------------	--------------

Note

Note 3 Anleggsmidler

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

<u>Anskaffelseskost 01.01.</u>	<u>Varige driftsmidler</u>	<u>Immaterielle eiend.</u>
	6171658.00	
<u>Tilgang i året</u>	<u>Varige driftsmidler</u>	<u>Immaterielle eiend.</u>
	36590.00	
<u>Anskaffelseskost 31.12.</u>	<u>Varige driftsmidler</u>	<u>Immaterielle eiend.</u>
	6208248.00	
<u>Samlede av-/nedskrivn.</u>	<u>Varige driftsmidler</u>	<u>Immaterielle eiend.</u>
	5519846.00	
<u>Balanseført verdi 31.12.</u>	<u>Varige driftsmidler</u>	<u>Immaterielle eiend.</u>
	688402.00	

Anskaffelseskost - balanseførte lånekostnader, egentilvirkede anleggsmidler

Goodwill spesifisert for hvert enkelt virksomhetskjøp

Avskrivningsplan for goodwill som er lenger enn fem år - begrunnelse

Mer om varige driftsmidler/immaterielle eiendeler

Konsernregnskap

Morselskapet sitt navn

Forretningskontor for morselskapet

Begrunnelse for at datterselskap er utelatt fra konsolideringen

Konsern, tilknyttet selskap m.v. - fordringer og gjeld

Fordringer

<u>Samlet beløp - tilknyttet selskap</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>	
<u>Samlet beløp - foretak i samme konsern</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>	
<u>Samlet beløp - foretak i samme konsern</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>	
<u>Samlet beløp - felles kontrollert virksomhet</u>	<u>Årets</u>	<u>Fjorårets</u>	
<u>Pantstillelse</u>		<u>Beløp</u>	
<u>Beholdning av egne aksjer</u>	<u>Antall</u>	<u>Pålydende</u>	<u>Andel av aksjek.</u>

Note

Note 4 Kompetansegjeld

Gjeld

Gjeld som forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt

Gjeld sikret ved pant eller lignende sikkerhet i eiendeler

Balansført verdi av de pantsatte eiendeler

Summen av garantiforpliktelser som ikke er regnskapsført

Garantiforpliktelser som er sikret ved pant

Mer om gjeld

Kompetansegjeld er opptjent tid til kompetanseoppbygging for forskerne og direktør og er per 31.12.21 vurdert etter gjeldende lønnsatser inkludert arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader. Totalt opptjent beløp justeres skjønnsmessig ned ut fra beste estimat på hvor stor del av den opptjente tiden som vil bli tatt ut. "Den opptjente tiden kunne også blitt vurdert til alternativ-verdi, det vil si det samlede inntektsbortfall ved uttak av kompetansetiden. Denne alternativ-verdien er per 31.12.21 estimert til kr 36 147 231. Med en slik verdiansettelse ville opptjent egenkapital reduseres fra kr 34 949 113 til kr 20 906 130. "

Note

Lån og sikkerhetsstillelse til medlemmer

Er det gitt lån eller sikkerhetsstillelse til ledende personer: Nei

Opplysninger om:

Medlemmer av:

Mer om lån og sikkerhetsstillelse

Note

1, 7, 9, 10, 11, 12

Noteopplysninger ut over minimumskravene for små foretak

Note 1 Driftsinntekter Driftsinntekter består av forskningsinntekter som resultatføres i takt med utførelsen. 2021 2020 Salgsinntekter 32 333 581 39 373 999 Opptjent, ikke fakturert inntekt 3 122 434 304 587 Overført mellom år 3 384 660 -835 000 Totale inntekter 38 840 675 38 843 586 Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler Aksjefond Kostpris Verdi pr 31.12.20 Verdi pr 31.12.21 Årets endring Balanseført verdi DNB Norge Indeks 2 963 253 6 090 359 7 498 725 1 408 366 23,12 % 7 498 725 Storebrand Global ESG Plus A 5 000 000 7 094 649 8 826 128 1 731 479 24,41 % 8 826 128 7 963 253 13 185 008 16 324 853 3 139 845 23,81 % 16 324 853 Pengemarkedsfond Nordea Obligasjon II 11 214 321 16 171 106 16 120 394 -50 712 -0,31 % 16 120 394 Sum 11 214 321 16 171 106 16 120 394 -50 712 -0,31 % 16 120 394 Sum markedsbaserte fin.oml. 19 177 574 29 356 114 32 445 247 3 089 133 10,52 % 32 445 247 Note 9 Andre driftskostnader Andre driftskostnader består av følgende: 2021 2020 Leie lokaler og andre lokalkostnader 3 041 314 2 895 449 Inventar og utstyr 681 872 1 054 592 Andre honorar 589 732 437 508 Møte, kurs og lignende 135 825 138 289 Porto, tlf, trykksaker og lignende 429 525 502 683 Reisekostnader 122 103 204 417 Kjøp av registerdata 897 354 1 891 305 Øvrige kostnader 217 052 204 691 Sum 6 114 777 7 328 934 Samarbeidspartnere Dette er prosjektmidler som Stiftelsen mottar og viderefører direkte til sine samarbeidspartnere. Samarbeidspartnere 4 641 540 3 893 983 Note 10 Finans- og renteinntekter Finansielle inntekter inkluderer avkastning på finansielle plasseringer til å dekke kompetansegjelden, se note 4. 2021 2020 Verdiøkning markedsbaserte finansielle omløpsmidler 3 089 134 2 115 194 Annen finansinntekt 158 496 231 508 Annen finanskostnad -5 071 -7 000 Netto finans 3 242 559 2 339 702 Note 11 Investering i aksjer og andeler Kr 50 000 er innskudd i Forskningstiftelsen i Oslo-regionen (FOSFOR). Dette innskuddet er senere blitt gjort om til aksjer i Oslotech AS, der stiftelsen eier 50 aksjer og har en eierandel på 0,916 prosent. Note 12 Hendelser etter balansedagen Krigen mellom Ukraina og Russland påvirker resten av verden. Også økonomisk. Frischsenteret vil i sitt daglig virke i liten grad bli påvirket av dette. Vi har ingen forskning som er knyttet til disse landene. Innenfor klima- og energiforskningen kan det være at noe av resultatene kan bli annerledes. Det forventes at krigen vil utløse høyere inflasjon. Våre hovedkostnader vil være knyttet til lønn. Det kan være at inflasjonen kan føre til noe høyere lønnsøkning enn forventet, men det er innenfor det vi kan håndtere. Vi har for 2022 budsjettet med 1 mill. i finansinntekter for 2022. Dette er i tråd med vår konservative tradisjon. Med et klart unntak har resultatene siden 2014 vært bedre eller markant bedre enn dette. Vi vil klare et dårlig år. Frischsenteret har en relativt sterk finansiell situasjon.

Følgende dokument **aarsberetn21** er signert av:

Brekke, Kjell Arne - 31.05.2022 13:15:11 (UTC)

Ognedal, Tone - 04.06.2022 10:53:07 (UTC)

Isaksen, Elisabeth th - 31.05.2022 12:51:53 (UTC)

Åsholt, Yngvar - 31.05.2022 13:17:24 (UTC)

Bævre, Kåre - 01.06.2022 06:38:35 (UTC)

Torsvik, Gaute - 31.05.2022 13:04:19 (UTC)

Kittelsen, Sverre A.c. - 09.06.2022 14:07:49 (UTC)

Dette dokumentet inneholder informasjon om digitalt utførte signeringer ved hjelp av BankID via e-signeringstjenesten signident.no. E-signering med BankID er juridisk bindende, jfr. Esignaturloven.

Signeringshistorikkens digitale spor er lagret i et Signert Data Objekt (SDO) hos dokumenteiers konto på signident.no. Signaturene kan verifiseres via BankIDs SDO-leser (tilgjengelig via signident.no og bankid.no).

Signident anbefaler dokumenteiere alltid å sørge for lokal lagring av SDO i sine lokale arkiver i tillegg til lagring av dette dokumentet.

For vilkår for bruk av signident.no, se <https://www.signident.no/vilkar-for-bruk-av-tjenesten/>.

7

**Årsberetning for
Frischsenteret 2021**

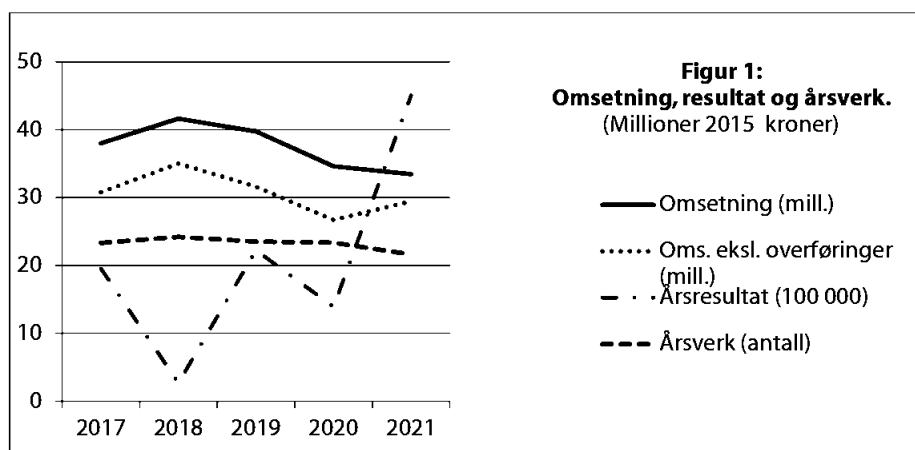

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning
Ragnar Frisch Centre for Economic Research

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning Årsberetning 2021

1. Oversikt over året 2021

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning (Frischsenteret) oppnådde i 2021 et økonomisk resultat på 5,2 millioner kroner, mot 1,6 i 2020. Driftsresultatet var på 2,0 millioner, mens det i 2020 var minus 0,7 millioner. Omsetningen var på 38,8 millioner kroner, som i 2020.

Det er flere årsaker til det gode driftsresultatet. Kompetansetidskostnadene ble ca. 1,3 millioner lavere enn forventet, hovedsakelig pga. av at en ansatt sluttet. De indirekte kostnadene gikk ned med ca. 1 million, dels pga. lavere lønnskostnader til administrasjon og drift av data og dels pga. lavere kostnader til driftsutstyr til administrasjon og data og lavere velferdskostnader. Årsresultatet ble i tillegg forbedret med en økning for finansinntektene med ca. 2,2 millioner relativt til budsjettet til totalt 3,2 millioner.

Det har vært noe fravær pga. av pandemien, men det har ikke ført til noen markante endringer.

Det ble utført i alt 21,6 årsverk. Ved slutten av 2021 var fire av de 17 forskerne kvinner. Ved samme tidspunkt var en av to stipendiater kvinner. Vi har for tiden en kvinnelig postdoktor. I 2021 utførte kvinner 1/3 av årsverkene ved senteret.

Det ble i 2021 trykket 32 artikler i internasjonale tidsskrifter. Publikasjonspoengene er noe lavere med 38,7 mot 51,4 i 2020. Publikasjoner på nivå 2 utgjør mesteparten av poengene med 27,7 mot 43,5 i 2020. Antall årlige internasjonale tidsskriftsiteringer pr. forsker var 75,2,

opp fra 65,8 i 2020 (målt april 2022). Det ble publisert 2 artikler i norske tidsskrifter og fagbøker i 2021 mot 6 i 2020.

Arbeidsmiljøet vurderes som godt. Det har ikke blitt rapportert om skader eller ulykker på arbeidsplassen. Det er registrert 139 fraværsdager pga. av sykdom blant de fast ansatte. Dette utgjør 2,7 % av de totale antall arbeidsdager i denne gruppen, en klar nedgang i forhold til det første pandemiåret 2020.

Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljøet. Frischsenteret analyserer store mengder aidentifiserte data med til dels sensitive opplysninger. Oppbevaring og bearbeiding av dataene er underlagt strenge regler og rutiner. Det er også for 2021 gjennomført sikkerhetsrevisjon i henhold til informasjonssikkerhetsinstruksen. Sikkerhetsrevisjonen avdekket kun mindre avvik som ikke hadde personvernkonsekvenser, men medførte enkelte endringer i rutinene.

Styret bekrefter at regnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Denne vurderingen baseres på forhold redegjort for ovenfor.

2. Organisasjon, styret og medarbeidere

Frischsenteret er en uavhengig stiftelse der medlemmene av råd og styre oppnevnes eller foreslås av Universitetet i Oslo, Forskningsinstituttene fellesarena og de ansatte. Frischsenteret har en samarbeidsavtale med Universitetet i Oslo, og samarbeider nært med Økonomisk institutt og andre fagenheter ved Universitetet i Oslo.

Medarbeidere

Inkludert postdoktorer var det ved utgangen av 2021 17 forskere ansatt ved Frischsenteret. En av dem hadde 40 % stilling. En forsker og en postdoktor sluttet i løpet av 2021, men begge har fortsatt som rådgivere. Vi hadde en postdoktor ansatt ved utgangen av året. I 2021 var det to stipendiater ansatt. Gjennom 2021 var 10 vitenskapelige rådgivere tilknyttet senteret. Blant rådgiverne var to i hovedstilling ved Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo (ØI) og en var pensjonist derfra. Administrasjonen besto av direktør, nestleder, administrasjonssekretær og økonomikonsulent. Det samlede omfanget av administrative arbeider var 3,3 årsverk (inklusive IT-støttefunksjoner), mens totalt utførte årsverk var 21,6. Alle forskerne har kompetanse på doktorgradsnivå.

Forskerne på Frischsenteret har også nært samarbeid med andre institusjoner. Seks forskere ved Frischsenteret hadde bistillinger, en på Avdeling for helseledelse og helseøkonomi (HELED) ved Institutt for helse og samfunn ved UiO, en ved Psykologisk institutt ved UiO, en ved Folkehelseinstituttet, en i Statistisk Sentralbyrå (SSB) og to forskere hadde bistillinger ved SKATTEFORSK Senter for skatte- og adferdsforskning (NMBU). Frischsenteret har et nært samarbeid med Senter for studier av likhet, sosial organisering og økonomisk utvikling (ESOP) ved ØI, gjennom felles prosjekter der både forskere og stipendiater deltar.

Reiserestriksjoner medførte mindre utveksling av forskningsopphold også i 2021. Andre halvår i 2021 hadde vi to gjesteforskere tilknyttet. Vi hadde i tillegg en mastergradsstudenter som hadde kontor plass på senteret i løpet av året.

Seniorforskere: Bernt Bratsberg, Elisabeth Fevang, Rolf Golombek, Erik Hernæs (40 %), Øystein Hernæs, Sverre Kittelsen (50 %), Andreas Kotsadam, Snorre Kverndokk, Simen Markussen (80 %), Eric Nævdal, Oddbjørn Raaum, Knut Røed, Ole Røgeberg og Tao Zhang (65 %). Kittelsen, Markussen og Zhang har også administrative funksjoner som dekker den resterende tiden.

Forskere: Simen Gaure (20 % frem til juli), Karen Hauge og Elisabeth T. Isaksen

Postdoktorer: Nina Drange og Åshild Johnsen (sistnevnte t.o.m. august)

Doktorgradsstipendiater i løpet av 2020: Asbjørn G. Andersen og Maria Nareklshvili.

Vitenskapelig rådgivere: Professor Annette Alstadsæter, professor Maria Laura Di Tommaso, professor emeritus Finn Førund, førsteamanuensis Cloé Garnache, forsker Simen Gaure, professor Heidi Gautun, professor Bård Harstad, postdoktor Katinka Holtmark, førsteamanuensis Åshild Johnsen og professor Wojciech Kopczuk.

Organisasjon

Direktør: Sverre A. C. Kittelsen

Nestleder: Simen Markussen

Administrasjonssekretær: Gry Nystrøm

Økonomikonsulent: Jørg M. Gjestvang

IT ansvarlig: Tao Zhang

Rådsmedlemmer: Rådsmedlemmer: Professor Karine Nyborg (leder), assisterende departementsråd Morten Berg, førsteamanuensis Manudeep Bhuller professor Gunn E. Birkelund, professor Nico Keilman, seniorforsker Snorre Kverndokk, avdelingsdirektør Sigrid Russwurm og professor Eline Aas.

Varamedlemmer: Seniorforsker Rolf Golombek, avdelingsdirektør Anne-Cathrine Grambo, professor Andreas Moxnes og professor Anders Rygh Swensen.

Styremedlemmer: Professor Kjell Arne Brekke (leder), forsker Kåre Bævre, forsker Elisabeth T. Isaksen, førsteamanuensis Tone Ognedal, professor Gaute Torsvik og kunnskapsdirektør Yngvar Åsholt.

Varamedlemmer: Forsker Karen Evelyn Hauge, professor Jo Thori Lind.

Det ble avholdt fire styremøter i 2021. Styrets arbeid omfattet budsjett, regnskap, årsberetning og strategi for Frischsenteret 2022-25.

3. Publisering og formidling

I 2021 ble utgitt 32 artikler i internasjonale tidsskrifter, se Tabell 1. På 28 av dem finner vi forfatter(e) med hovedstilling ved Frischsenteret. 17 av de internasjonale artiklene var i tidsskrifter på UHR nivå 2, hvorav 15 med deltakelse fra en eller flere heltidsansatte. Det er omtrent på nivå med snittet for perioden 2015-2020. Det ble publisert 2 artikler i norske tidsskrifter og fagbøker.

Tabell 1. Publisering og formidling ved Frischsenteret i 2017-2021¹⁾

	2017	2018	2019	2020	2021
Internasjonale tidsskriftartikler	33(23)	33(25)	22(19)	28(24)	32(28)
hvorav UHR-nivå 2	18(14)	19(18)	11(9)	18(14)	17(15)
Bøker og bokkapitler	2(1)	3(2)	3(3)	1(0)	2(2)
Norske tidsskriftartikler	5(2)	3(2)	6(4)	6(6)	2(1)
Memoranda fra Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo ²⁾	1 (0)	0	2(2)	0	0
Rapporter og arbeidsnotater Frischsenteret og HERO	2(2)	4(4)	1(1)	3(2)	5(5)
CREE skriftserie	2(1)	2(2)	2(2)	0	0
Rapporter fra andre institusjoner	4(4)	15(9)	17(13)	11(8)	9(9)
Faglige foredrag	90(70)	104(64)	79(60)	40(40)	37(37)
Brukerrettede foredrag	54(50)	76(75)	94(89)	57(54)	43(43)
Publikasjonspoeng ³⁾	42.9	41.5	42.5	51.4	38.7
hvorav UHR-nivå 2	32.2	30.5	32.0	43.5	27.7
Siteringer i året pr fast forsker (Web of Science)	44.9	54.9	61.8	65.8	75.2

1) Tallene omfatter publikasjoner fra både forskere og rådgivere, uavhengig av hvorvidt Frischsenteret er listet som institusjonstilknytning eller ikke. I parentes telles publikasjoner og foredrag der minst én av forfatterne/foredragsholderen hadde hovedstilling ved Frischsenteret.

2) Memoranda fra Økonomisk institutt er en felles publikasjonsserie for instituttet og Frischsenteret.

3) Poeng for vitenskapelige artikler publisert i periodika eller serier (ISSN), antologier eller monografier i norske og internasjonale tidsskrift med fagfelleevaluering,

www.foustatistikbanken.no/nifu/?language=no

Når en vekter artikkelantallet gir det et noe annet bilde. Frischsenterets publikasjonspoeng oppsummerer vitenskapelig publisering i ett enkelt tall og er hentet fra den offisielle FoU-Statistikken. Publikasjonspoengene er 38,7 i 2021, ned fra 51,4 i 2020. Når publikasjonspoengene endres samtidig som antallet publikasjoner er om lag som tidligere år skyldes det sammensetningen av publikasjonene. Delvis er dette fordi andelen på nivå 2 varierer, delvis skyldes det antallet forfattere på hver publikasjon, og delvis flere utenlandske samarbeidspartnere.

Publikasjonspoengene er med på å bestemme vår basisbevilgning og blir hyppig brukt i sammenligninger og evalueringer. Publikasjonspoeng og siteringer for både enkeltforskere og Frischsenteret vil variere betydelig fra år til år, og vi kan neppe forvente å oppnå omkring 2,2 poeng pr forskningsårsverk som i toppårene hvert år. I tråd med uttalte målsettinger har det vært en god trend i økende publisering på nivå 2 de siste årene. Nivå-2 publikasjoner har også økt som andel. Retningslinjene tilsier at om lag 20 % av publiseringer i faget skal være i nivå-2 publikasjoner. Hos oss er i 2021 de tellende nivå-2 publikasjoner 53 % av totalt antall publikasjoner og 72 % som andel av publikasjonspoengene. I tillegg til internasjonale felt-tidsskrifter omfatter nivå 1 også en del norskspråklige tidsskrifter som ikke veier like

tungt i vårt fagmiljø, men som gir like god uttelling i publikasjonspoeng. I 2021 hadde vi to norskspråklige tidsskriftsartikler med uttelling i publikasjonspoeng.

Totalt antall internasjonale tidsskriftsiteringer (Thomson, ISI Web of Knowledge) for forskerne ved Frischsenteret har vært stigende siden 2011. I 2021 er det igjen en ny rekord på 75,2 siteringer i året per fast ansatt forsker, opp fra 65,8 i fjor.

I 2021 fikk en av forskerne sammen med medforfatter betegnelsen «editor's choice for the best paper of 2020» i Scandinavian Journal of Economics.

Det har vært en trend de siste årene å utgi arbeidsnotater i internasjonale serier som gir bedre spredning, og i 2021 var 9 utgivelser lagt til slike serier. Dette er noe mindre enn de 11 utgivelsene i 2020, men omtrent på snittet for de siste årene. I Frischsenterets egne serier ble det gitt ut 5 rapporter. Prosjektmedarbeiderne holdt i alt 80 innlegg, herunder 37 faglige presentasjoner og 43 på brukerrettede konferanser og seminarer. Foredragsaktiviteten var betydelig lavere i 2021 og 2020 enn i 2019 på grunn av koronapandemien.

En samlet oversikt over publikasjonene og formidlingen finnes i vedlegg 1.

4. Forskningstemaer

Arbeidsmarkeds- og velferdsforskningen

Dette temaet har et stort omfang på Frischsenteret og er spredd over ulike underfelt. Sentrale temaer i 2021 har vært inntektssikring, økonomiske insentiver og varighet av trygd, effekter av arbeidsmarkeds- og kvalifiseringstiltak, ulikhet og sosial mobilitet, pensjonsreformen, arbeidsmarkedsutfall for ulike innvandrergupper og konsekvenser av COVID-19 pandemien. Forskningen bygger på koblede administrative registerdata som gjør det mulig å analysere befolkningens bevegelser mellom ulike arbeidsmarkedstilstander over tid. Vi søker å kombinere bidrag til metodeutvikling med politikkrelevante anvendelser. Arbeidsmarkeds- og velferdsforskningen ved Frischsenteret trekker i hovedsak på store prosjekter under forskningsrådsprogrammene «Velferd, arbeidsliv og migrasjon», «Evaluering av pensjonsreformen» samt langsiktige prosjekter finansiert av Arbeidsdepartementet.

Energi, miljø og naturressurser

Energi og miljø er et viktig forskningsfelt ved Frischsenteret. Forskningen omfatter dels tradisjonelle temaer og analyser innenfor energi-, miljø- og ressursøkonomi, men også atferdsøkonomiske studier med analyse av menneskelig atferd som trekker på kunnskap fra sosialpsykologi, sosiologi og nevrologi, og der teorier testes ut i eksperimenter der deltakere følges i konstruerte valgsituasjoner. Forskningen i 2021 omfattet blant drøfting av virkemidler som kan fremme utvikling og bruk av miljøteknologi i sementproduksjon, utbygging av infrastruktur i norsk elbilpolitikk, reduksjon av olje- og gassproduksjon som klimavirkemiddel, karbonfangst og studier av energimarkedet i Europa.

Offentlig sektor, produktivitet og helseøkonomi.

Forskningen innen offentlig økonomi ved Frischsenteret har hatt hovedvekt på produktivitet og helseøkonomi, men med økt vekt på temaer med klar tilknytning og overlapp med arbeidsmarkedsforskningen. Den helseøkonomiske forskningen ved Frischsenteret er en del av Helseøkonomisk forskningsprogram ved Universitetet i Oslo (HERO). Ved Frischsenteret arbeides det både med metodeutvikling og med empiriske analyser av produktivitet og effektivitet. Forskningstemaer i 2020 omfatter analyser av barnevernet, kvalitet i sykehustjenester, produktivitet i pleie- og omsorgstjenester og annen kommunal tjenesteyting, samspill mellom ledighetstrygd og helserelaterte ytelser, sosioøkonomiske gradienter i pandemisk influensa, og ruspolitikk.

En nærmere omtale av resultater fra de ulike tematiske forskningsområdene finnes i vedlegg 2.

5. Utdanning og annen faglig aktivitet

Det er et viktig mål for Frischsenteret å bidra til utdanning i samfunnsøkonomi ved Økonomisk institutt, UiO. I løpet av 2021 hadde Frischsenteret to doktorgradsstudenter. Disse var tilknyttet prosjekter om arbeidsmarkedet og helseøkonomi. En av dem var kvinne. En doktorgradsstudent som sluttet ved utgangen av 2020 avla doktorgraden i 2021.

De ansatte ved senteret deltar i undervisning på andre institusjoner og hos oss selv, blant annet som sensor ved eksamen (6 ansatte), ved veiledning av 7 stipendiater (4), veiledning av seks masteroppgaver (3), undervisning (3) og vært opponent ved disputas (2).

Gjennom tilsammen 37 presentasjoner for forskere på konferanser og seminarer har forskere ved Frischsenteret deltar aktivt i nasjonale og internasjonale faglige fora. En av forskerne er Lead Author for IPCC6, tre er med i redaksjonen i internasjonale vitenskapelige tidsskrift. Frischforskere har bidratt med over 25 referee-rapporter til internasjonale tidsskrifter i 2021. En har vært medlem av Profesjonsutvalget i Samfunnsøkonomene, en landrepresentant for Norge i EAERE, en har hatt diverse oppgaver for iHEA, NHESG, og EuHEA. To av forskere har også deltatt i et offentlig utvalg gjennom året.

Frischsenterets onsdagsseminar med presentasjon av "work in progress" ble arrangert ukentlig gjennom året, i all hovedsak digitalt. I likhet med tidligere år ble det avholdt et internt todagers utenbysseminar med faglig program.

6. Økonomi og finansiering

Omsetningen var på 38,8 millioner, det er det samme som i 2020. Inntektene eksklusiv overføringer til samarbeidspartnere var 34,2 millioner, litt ned fra 35 millioner i 2020. Det var 21,6 årsverk i 2021, mot 23,4 i 2020.

Driften før finansinntekter viser et overskudd i 2021 på 2 millioner. I 2020 var det et underskudd på 0,8 millioner. Driftsresultatet er ca. 2 millioner bedre enn budsjettet. Dette kan knyttes til tre hovedfaktorer:

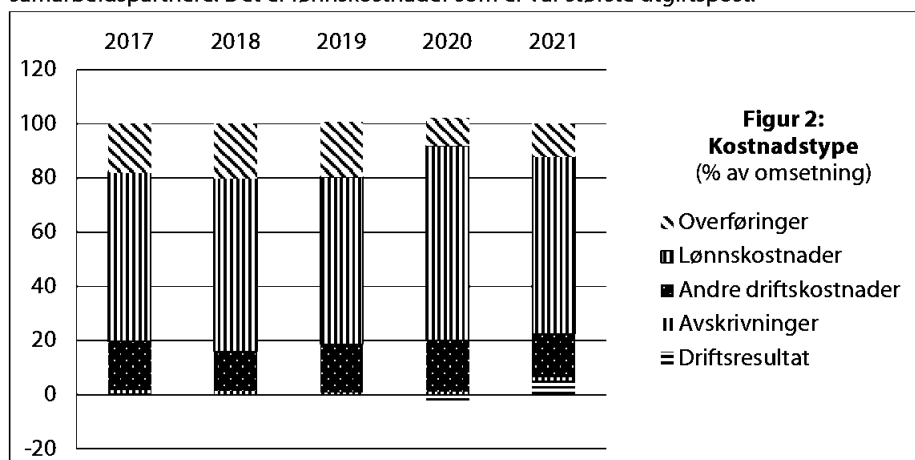
- Utgiftene til kompetansekostander ble ca. 1,3 millioner lavere enn forventet.
En av de faste forskerne sluttet uten at han hadde bruk opp alle sine kompetanserettigheter. Midler avsatt til dette ble tilbakeført til drift.
- De indirekte kostnadene ble redusert med ca. 0,9 millioner.
 - Noe reduserte lønnskostnader til administrasjon og data. 0,4 millioner.
 - Noe reduserte utgifter til utstyr til administrasjon og data. 0,4 millioner.
 - Noe reduserte velferdsutgifter. 0,3 millioner.
 - Noe økte kostnader til sykefravær eller lønnet permisjon. 0,2 millioner.
- Utgifter til registerdata som ikke er ført på prosjekt. 0,3 millioner.

Også i 2021 var finansinntektene gode, 3,2 millioner, 2 millioner mer enn budsjettet. Årsresultatet for 2021 ble på 5,2 millioner mot 1,6 millioner i 2020.

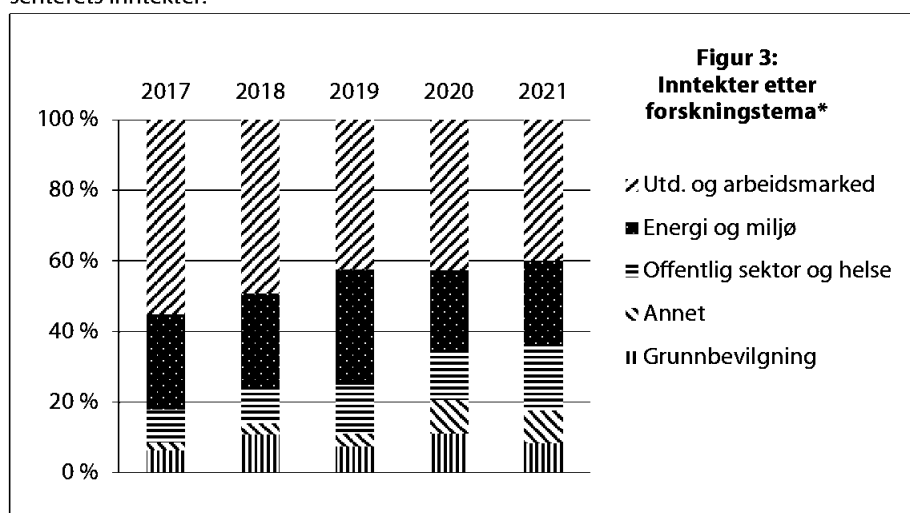
Frischsenteret mottok i 2021 en grunnbevilgning på 3,8 millioner. Fra 2020 overførte vi midler fra internprosjekter støttet av grunnbevilgningen på 0,7 millioner. Av disse midlene brukte vi 3,2 millioner. Dette ble benyttet til finansiering av kompetansetid for forskerne, interne utviklingsprosjekter samt egenandel i forskningsprosjekter. Det blir overført 1,3 millioner til 2022, 0,9 millioner på grunnbevilgningen og 0,4 millioner på internprosjekter. Bruken av grunnbevilgningen utgjorde i 2021 ca. 8 % av inntektene. Egenandelsdekningen fra grunnbevilgningen i 2021 er stort sett brukt for å dekke underdekning for NFR stipendiater og postdoktorer.

En høy andel langsiktige prosjekter er viktig for å sikre kvalitet og høy kompetanse ved Frischsenteret. Finansieringsandelen fra Forskningsrådet var høy også i 2021 (81 %). De øvrige 19 % av inntektene kommer fra nasjonale oppdragsgivere. De største nasjonale oppdragsgiverne var Arbeids- og inkluderingsdepartementet og NAV med 30 %, Barne- og familiedepartementet med 20 % og Kunnskapsdepartementet med 17 % av de nasjonale oppdragsmidlene.

Figur 2 viser våre kostnader fordelt på hovedposter, der overføringer er til samarbeidspartnere. Det er lønnskostnader som er vår største utgiftspost.

Figur 3 viser inntekter fordelt etter forskningstema. Forskningsprosjekter innen arbeidsmarkedet, utdanning og pensjoner utgjør hoveddelen av Frischsenterets aktivitet med 40 % av omsetningen (eksklusiv underleverandører) i 2021. Energi og miljø utgjør i dag 24 % av inntektene, mens prosjektinntekter innen offentlig sektor, produktivitet og helseøkonomi utgjør 19 %. Øvrige temaer inkl. grunnbevilgningen stod bak 18 % av senterets inntekter.

* Eksklusiv overføringer

De største prosjektene i 2021 var *Effects of Child Welfare Services* og *Field Experiments to Identify the Effects and Scope Conditions of Social Interactions*. Prosjektene *Utvikling av et forsøk med stipend til fagarbeidere* og *Incentives, Efficiency and Quality of Care in Long Term Care For The Elderly* har et betydelig innslag av samarbeidspartnere.

7. Samarbeidspartnere

I tillegg til det utstrakte samarbeidet med Økonomisk institutt hadde Frischsenteret i 2021 aktivt prosjektsamarbeid med forskere fra følgende institusjoner:

Arbeidsmarkedet, utdanning og pensjoner

Chr. Michelsens Institutt CMI (Bergen)	Northwestern University (USA)
Direktoratet for Høyere utdanning og Kompetanse (tidligere Kompetanse Norge)	NUBU – Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge (Oslo)
FAFO (Oslo)	OsloMet (AFI) (Oslo)
Folkhelseinstituttet (Bergen og Oslo)	Statens lånekasse for utdanning
Göteborgs universitet (Sverige)	Statistisk sentralbyrå (Oslo)
IFAU (Sverige)	Stockholms universitet (Sverige)
Institutt for samfunnsforskning ISF (Oslo)	Sussex University (England)
Københavns Universitet (Danmark)	UiO (Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi) (Oslo)

Massachusetts Institute of Technology (USA)	UiO (Økonomisk Institutt) (Oslo)
NAV (Oslo)	University of California San Diego (USA)
NORCE (Bergen)	University of Toronto (Canada)
Nordisk institutt for studier av innovasjon	VATT Institute for Economic Research (Finland)
NIFU (Oslo)	Wageningen University & Research (Nederland)
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet NMBU (Ås)	Aarhus Universitet (Danmark)
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet NTNU (Trondheim)	

Energi, miljø, atferd og eksperimentell økonomi

CICERO (Oslo)	OsloMet (Oslo)
Fritjof Nansens Institutt (Oslo)	Reykjavik University (Island)
Georgetown University (USA)	Statistisk Sentralbyrå (Oslo)
Institutt for energiteknikk (IFE) (Kjeller)	Transportøkonomisk institutt (Oslo)
Intergovernmental Panel on Climate Change IPCC (FN)	UiO (Institutt for teknologisystemer) (Oslo)
Kraftriket (Hønefoss)	UiO (Det juridiske fakultet) (Oslo)
London School of Economics (England)	UiO (Psykologisk institutt) (Oslo)
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (Ås)	UiO (Økonomisk Institutt) (Oslo)
Norsk institutt for vannforskning (Oslo)	University of Hamburg (Tyskland)

Offentlig sektor, produktivitet og helseøkonomi

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	The National Institute for Health and Welfare (THL) (Finland)
Folkehelseinstituttet (Oslo)	Transportøkonomisk institutt (Oslo)
Karolinska Institutet (Stockholm, Sverige)	UiO (Institutt for helse og samfunn, Avdeling for helseledelse og helseøkonomi) (Oslo)
Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge	UiO (Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi) (Oslo)
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (Trondheim)	UiO (Psykologisk institutt) (Oslo)
OsloMet (Oslo)	UiO (Økonomisk Institutt) (Oslo)
SINTEF Helse (Trondheim)	University of Southern Denmark (Danmark)
Sykehjemsetaten (Oslo)	

8. Utsikter framover

Frischsenterets forventede aktivitet i 2022 skiller seg ikke ut fra tidligere år. Senterets avtalte prosjektportefølje for 2023 utgjør 82 % av det som trengtes for 2021. Dette er noe bedre enn i fjor. Dette illustrerer noe av den variasjonen vi har angående inntekter. Frischsenteret opplever en utfordring i at finansieringsmuligheter varierer på tvers av områder.

Medarbeiderne ved Frischsenteret har høy kompetanse og den omfattende internasjonale publiseringen er et viktig konkurransefortrinn ved tildeling av prosjekter fra Norges forskningsråd og andre oppdragsgivere i årene som kommer. Grunnbevilgningen forventes å være en stabil inntekt fremover. Frischsenteret har en solid økonomi og evne til å håndtere svingninger i etterspørselen etter samfunnsøkonomisk forskning på ulike områder. Likevel er det viktig å iverksette tiltak for nødvendige omstillinger der en utvikler kompetanse på nye tematiske områder. Mulighetene for finansiering av dagens aktivitetsnivå i årene som kommer vurderes som gode.

Oslo, 25.05.2022

Styret i *Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning*

Kjell Arne Brekke (styreleder)

Tone Ognedal (nestleder)

Kåre Bævre

Elisabeth Isaksen

Gaute Torsvik

Yngvar Åsholt

Sverre A. C. Kittelsen (direktør)

Vedlegg 1. Publisering og formidling i 2021

Oversikt over publikasjoner og foredrag ved Frischsenteret

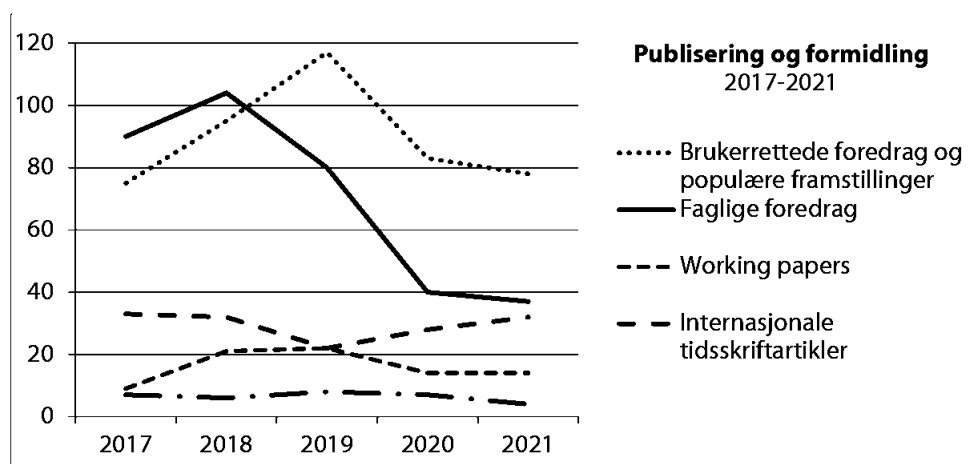
Type	Antall pr år							
	1999 - 2006	2007 - 2011	2012- 2016	2017	2018	2019	2020	2021
Internasjonale tidsskriftartikler	15,0	16	21,4	33	32	22	28	32
Bøker og bokkapitler	2,9	3	1,4	2	3	3	1	2
Norske tidsskriftartikler	7,5	10	8,0	5	3	5	6	2
Memoranda fra Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo ¹⁾	13,8	8,2	4,4	1	0	2	0	0
Rapporter og arbeidsnotater Frischsenteret	8,9	5,8	3,6	2	4	1	3	5
CREE ²⁾ working papers	0,0	1	5,6	2	2	2	0	0
HERO ³⁾ skriftserie	5,9	1,8	0,8	0	0	0	0	0
Rapporter fra andre institusjoner	8,3	10,8	11,2	4	15	17	11	9
Faglige foredrag	55,6	59,2	71,2	90	104	80	40	37
Brukerrettede foredrag	28,6	46,8	63,2	54	78	94	57	43
Populære framstillinger ⁴⁾	23,6	30,2	30,6	21	17	23	26	35

1) Memoranda fra Økonomisk institutt er en felles publikasjonsserie for instituttet og Frischsenteret.

2) Fra 2020 har ikke CREE egen finansiering.

3) Fra 2012 har ikke HERO egen finansiering og ble omdannet fra forskningsprogram til forskningsnettverk.

4) Frem t.o.m. 2001 omfatter populære framstillinger også omtale av Frischsenteret i media.

1. Internasjonale Vitenskapelige tidsskrift

Internasjonale tidsskriftartikler listes det året de er tilgjengelig på nett dersom dette er tidligere enn trykkeåret. Dette er i samsvar med praksis i Norsk Vitenskapsindeks (NVI) og som basis for publikasjonspengene. Enkelte artikler vil derfor være oppført med en referanse til et senere år enn beretningsåret. Fast ansatte (når artikkelen ble skrevet) i **uthevet** skrift og rådgivere i *kursiv*.

Andersen, A.G., S. Markussen, K. Røed: Pension Reform and the Efficiency-Equity Trade-Off Impacts of Removing an Early Retirement Subsidy, *Labour Economics*, vol 72, 102050.

Aune, F.R., **R. Golombek:** Are carbon prices redundant in the 2030 EU climate and energy policy package?, *The Energy Journal*, vol 42(3), 225-264.

Borgen, N.T., I. Frønes, **O. Raaum:** Impact of the school environment on medical treatment of attention deficit hyperactivity disorder (ADHD): A population-wide register data study of School-Wide Positive Behavioral Interventions and Supports (SWPBIS), *Child Development*, vol 92(5), 2089-2105.

Borgen, N.T., **O. Raaum**, L.J. Kirkebøen, M. Sørli, T. Ogden, I. Frønes: Heterogeneity in Short- and Long-term Impacts of School-Wide Positive Behavior Support (SWPBS) on academic outcomes, behavioral outcomes, and criminal activity, *Journal of Research on Educational Effectiveness*, vol 14(2), 379-409.

Borgen, N.T., D. Olweus, L.J. Kirkebøen, K. Breivik, M.E. Solberg, I. Frønes, D. Cross, **O. Raaum:** The potential of anti-bullying efforts in preventing academic failure and youth crime. A case using the Olweus Bullying Prevention Program (OBPP), *Prevention Science*, vol 22, 1147-1158.

Bratsberg, B., O. Røgeberg, V. Skirbekk: Technology-induced job loss risk, disability and all-cause mortality in Norway, *Occupational and Environmental Medicine*, vol 79(1), 32-37. (2022)

Bratsberg, B., J. Ferwerda, H. Finseraas, **A. Kotsadam:** How settlement locations and local networks influence immigrant political integration, *American Journal of Political Science*, vol 65(3), 551-565.

Chang, Y., J.H. Hong, M. Karabarbounis, Y. Wang, **T. Zhang:** Income volatility and portfolio choices, *Review of economic dynamics*, vol 44, 65-90.

Cools, S., H. Finseraas, **O. Røgeberg:** Local Immigration and Support for Anti-Immigration Parties: A Meta-Analysis, *American Journal of Political Science*, vol 65(4), 988-1006.

Dagsvik, J.K., *S. Strøm*, M. Locatelli: Marginal compensated effects in discrete labor supply models, *Journal of Choice Modelling*, vol 41, 100326.

Dahl, G. B., **A. Kotsadam**, D.O. Rooth: Does integration change gender attitudes? The effect of randomly assigning women to traditionally male teams. *The Quarterly Journal of Economics*, vol 136(2), 987-1030.

Dalen, D.M., M. Locatelli, S. Strøm: Biosimilar bidding in centralized tenders in Norway, *Nordic Journal of Health Economics*, vol 9(1), 11-23.

Drange, N., T. Gunnes, K. Telle: Workload, staff composition, and sickness absence: findings from employees in child care centers, *Empirical Economics*, vol 61(6), 3375-3400.

Fevang, E., E. Figenbaum, L. Fridstrøm, A.H. Halse, **K.E. Hauge**, B.G. Johansen, **O. Raaum**: Who goes electric? The anatomy of electric car ownership in Norway, *Transportation Research Part D: Transport and Environment*, vol 92, 102727.

Golombek, R., A. Lind, H.-K. Ringkjøb, P. Seljom: The role of transmission and energy storage in European decarbonization towards 2050, *Energy*, vol 239, Part C, 22159.

Goude, F., **S.A.C. Kittelsen**, H. Malchau, M. Mohaddes, C. Rehnberg: The effects of competition and bundled payment on patient reported outcome measures after hip replacement surgery, *BMC Health Services Research*, 21, artikkel nr 387.

Harstad, B., F. Lancia, A. Russo: Prices vs quantities for self-enforcing agreements, *Journal of Environmental Economics and Management*, vol 111, 102595.

Hoен, M., **S. Markussen**, **K. Røed**: Immigration and Economic Mobility, *Journal of Population Economics*.

Holtmark, K.K., K. Midttømme: The dynamics of linking permit markets. *Journal of public economics*, vol 198.

Huitfeldt, I.: Hospital reimbursement and capacity constraints: Evidence from orthopedic surgeries, *Health Policy*, vol 125(6), 732-738.

Johnsen, Å.A., O. Kvaløy: Conspiracy against the Public - An experiment on collusion, *Journal of Behavioral and Experimental Economics*, vol 94, 1-11, 101742.

Kinge, J.M., S. Øverland, M. Flatø, J. Dieleman, **O. Røgeberg**, M.C. Magnus, M. Evensen, M. Tesli, A. Skronnal, C. Stoltenberg, S.E. Vollset, S. Håberg, F.A. Torvik: Parental income and mental disorders in children and adolescents: prospective register-based study, *International Journal of Epidemiology*, vol 50(5), 1615-1627.

Kotsadam, A., J.T. Lind, J. Modalsli: Call the Midwife Health Personnel and Mortality in Norway 1887-1920, *Cliometrica*.

Kverndokk, S., H.O. Melberg: Using fees to reduce bed-blocking: A game between hospitals and long-term care providers, *European Journal of Health Economics*, vol 22(6), 931-949.

Mamelund, S.E., C. Shelley-Egan, **O. Røgeberg**: The association between socioeconomic status and pandemic influenza: systematic review and meta-analysis, *PLOS One*, vol 16(9).

Mykletun, A., T. Widding-Havneraas, A. Chaulagain, I. Lyhmann, I. Bjelland, A. Halmøy, F. Elwert, P. Butterworth, **S. Markussen**, H.D. Zachrisson, K. Rypdal: Causal modelling of variation in clinical practice and long-term outcomes of ADHD using Norwegian registry data: the ADHD controversy project, *BMJ Open* 11:e041698.

Rolles, S., A.K. Schlag, F. Measham, L. Phillips, D. Nutte, D. Bergsvik, **O. Røgeberg**: A multi criteria decision analysis (MCDA) for evaluating and appraising government policy responses to non medical heroin use, *International Journal of Drug Policy*, vol 91, 103180.

Røgeberg, O., D. Bergsvik, T. Clausen: Opioid overdose deaths and the expansion of opioid agonist treatment: A population-based prospective cohort study, *Addiction*.

Røgeberg, O., W. Pedersen: Hjelpesøkende atferd blant brukere av illegale rusmidler, *Tidsskriftet Den norske legeforening*.

Walhovd, K.B., A.M. Fjell, Y. Wang, I. Amlie, A.M. Mowinckel, U. Lindenberg, S. Düsel, D. Bartrés-Faz, K.P. Ebmeier, C.A. Drevon, W.F.C. Baaré, P. Ghisletta, L.B. Johansen, R.A. Kievit, R.N. Henson, K.S. Madsen, L. Nyberg, J.R. Harris, C. Solé-Padullés, S. Pudas, Ø. Sørensen, R. Westerhausen, E. Zsoldos, L. Nawijn, T.H. Lyngstad, S. Suri, B. Penninx, **O. Røgeberg**, A.M. Brandmaier: Education and Income Show Heterogeneous Relationships to Lifespan Brain and Cognitive Differences Across European and US Cohorts, *Cerebral Cortex*, vol 32(4), 839-854.

Widding-Havneraas, T., A. Mykletun, H.D. Zachrisson, F. Elwert, **S. Markussen**, A. Chaulagain, I. Lyhmann, D. Mcdaid: Preference-based instrumental variables in health research rely on important and underreported assumptions: a systematic review, *Journal of Clinical Epidemiology*, vol 139, 268-278.

2. Bokkappittel

Bratsberg, B., O. Raaum, K. Røed: Immigration and Social Insurance Design – Lessons from the COVID-19 Pandemic, kapittel 2 i Nora Sanchez Gassen and Oskar Penje (eds), *Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets: The impact of the COVID-19 pandemic*. Copenhagen: Nordic Council of Ministers.

Rogstad, J., M. Bjørnset, **N. Drange**, H.M. Gjefsen, M.T. Kindt: *Fraværsgrensen i videregående skole: Perspektiver, konsekvenser og erfaringer*. Cappelen Damm Akademisk, ISBN 9788202716196.

3. Andre tidsskrift

Iversen, T., S.W. Skjeflo, N.B. Westberg, H. Øien: Statlige ambisjoner og lokale beslutninger i omsorgspolitikken, Samfunnsøkonomen nr 1, 29-44.

Vågerö, O., **S. Kverndokk, E. Nævdal:** Finnes det alternativer til CCS for å redusere utslipp fra sement?, Samfunnsøkonomen, nr 3, 31-44.

4. Frisch Rapport

Berg, H., **K.E. Hauge, S. Markussen, T. Zhang:** Supported Employment eller «vanlig» oppfølging? Resultater fra et stort randomisert forsøk i NAV, nr 2.

Bratsberg, B., O. Raaum: Underholdskrav, familieinnvandring og integrering, nr 5.

Hauge, K.E., S. Markussen: Early intervention in temporary DI: A randomized natural field experiment reducing waiting time in vocational rehabilitation, nr 1.

Hernæs, Ø.M.: Delrapport 2: Kvantitativ evaluering av innføring av plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet til sosialhjelpsmottakere under 30 år, nr 3.

Hernæs, Ø.M., N. Drange, S. Markussen, O. Raaum, I. Oterholm, T. Slettebø: Rapport delprosjekt 1: Beskrivende analyser – barn og familier i barnevernet, nr 4.

5. Frisch arbeidsnotat

Ingen skrifter i denne serien i 2021

6. Memorandum

Ingen skrifter i denne serien i 2021

7. HERO Skrifter

Ingen skrifter i denne serien i 2021

8. CREE skrifter

Ingen skrifter i denne serien i 2021

9. Andre skriftserier

Andersen, A.G., A. Kotsadam, V. Somville: Material resources and well-being—Evidence from an Ethiopian housing lottery. NHH Dept. of Economics Discussion Paper, (11).

Bratsberg, B., A. Kotsadam, S. Walther: Male Fertility: Facts, Distribution and Drivers of Inequality, IZA DP no. 14506.

Hauge, K. E., S. Kverndokk, A. Lange: Why people oppose trade institutions – On morality, fairness and risky actions, CESifo WP no. 9456.

Hernæs, Ø., H. Øien: Stor ståhei for liten margin – lønnsomhet hos kommersielle velferdstjenesteprodusenter, Stat & Styring 01 vol 30.

Hernæs, Ø.M.: Virkninger av rusreform, Stat & Styring 03 vol 30.

Hernæs, Ø.M.: Lite virkning av vilkår om aktivitet til unge sosialhjelpsmottakere, Stat & Styring 02 vol 30.

Golombek, R., M. Greaker, **S. Kverndokk**, L. Ma: The Transition to Carbon Capture and Storage Technologies, CESifo Working Paper No. 9047.

Isaksen, E.T., B.G. Johansen: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioural responses, Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment Working Paper No. 362.

Reme, B.-A., J. Wörn, A.A. Godøy, R.K. Hart, **B. Bratsberg, O. Raaum**: Arbeidsløshet og helse, Folkehelse rapportens temautgave 2021. Folkehelsen etter covid-19. Pandemiens konsekvenser for ulike grupper i befolkningen. Rapport 2021. Oslo: Folkehelseinstituttet.

10. Andre skrifter

Bratsberg, B., O. Raaum: Utenlandsk arbeidskraft i Norge 1990-2017 (Foreign labor supply in Norway 1990-2017). Vedlegg til NOU 2021: 2 Kompetanse, aktivitet og inntektssikring — Tiltak for økt sysselsetting. Oslo: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Røgeberg, O.: Folkehelseinstituttet gir ikke faglig alibi for motstand mot rusreformen, Minervanett.

11. Faglige foredrag

Bratsberg, B.: Male Fertility: Facts, Distribution and Drivers of Inequality, Norwegian Institute of Public Health, 28. mai.

Drange, N.: The effects of a free universal after school program on child academic outcomes, Utrecht-Oslo Multidisciplinary Workshop on Inequalities and Interventions, 9. juni, invitert presentasjon.

Fevang, E.: Gråsoner i arbeidsmarkedet og størrelsen på arbeidskraftreserven, Norges Bank 2. november.

Fevang, E.: Arbeidsmarkedseffekter av kommersialisering i barnehagenæringen, Trygdeforskningsseminaret 3. desember.

Hauge, K.: Supported Employment eller «vanlig» oppfølging? Resultater fra et stort randomisert forsøk i NAV, Forskerseminaret "Supported Employment – hva nå?", FAFO. 15. oktober.

Hauge, K.: Supported Employment or treatment-as-usual? Results from a large-scale randomized field experiment." 2021 ESA Global Online Around-the-Clock Meeting, 7-9. juli.

Hernæs, Ø.M.: Økende inntektssegregering i norske byregioner, lanseringsseminar for Tidsskrift for boligforsknings temanummer om by og bolig, 1. februar, invitert presentasjon.

Hernæs, Ø.M.: Making Activation for Young Welfare Recipients Mandatory, konferanse, European Association of Labour Economists, online, 16. september.

Hernæs, Ø.M.: Vil vilkår for sosialhjelp øke deltakelse i utdanning og arbeidsliv?, Samfunnsøkonomenes generalforsamling, 17. juni, invitert presentasjon.

Hernæs, Ø.M.: Analyseopplegg for evaluering av regelendringer i AAP i 2020, Trygdeforskningsseminaret, 2. februar.

Isaksen, E.T.: Peer effects in green technology adoption: Evidence from electric vehicles, online seminar, Dept. of Economics, University of Copenhagen, Denmark, 22. Januar, invitert presentasjon.

Isaksen, E.T.: Local incentives and electric vehicle adoption, online seminar, Bank of Italy 18. februar, invitert presentasjon.

Isaksen, E.T.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses, online seminar, Dept. of Economics at University of Manitoba, Canada, 26. Mars, invitert presentasjon.

Isaksen, E.T.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses, online environmental economics seminar, University of British Columbia, Canada, 15. mars, invitert presentasjon.

Isaksen, E.T.: Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioral responses, online GRI Workshop, London School of Economics, UK, 10. mars, invitert presentasjon.
Isaksen, E.: Worker-level impacts of a low-carbon transition, online JUSTDECARB Launch

Event, 13. April, invitert presentasjon.

Kittelsen, S.A.C.: Medical economies of scale, NORCHER workshop, Lysebu 2. desember.

Kotsadam, A.: Effects of housing lottery in Ethiopia, Bread Conference, Stanford, USA.

Kotsadam, A.: Jobs and political participation – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia, New York University, Conference, USA.

Kotsadam, A.: Open science practices, Psykologisk institutt, UiO.

Kotsadam, A.: Effects of housing lottery in Ethiopia, The Virtual Monthly Mental health Economics Seminar Series.

Kotsadam, A.: Effects of housing lottery in Ethiopia, Essen Mental Health conference, Essen, Germany.

Kotsadam, A.: Does hiring more teachers improve student outcomes?, CESifo conference, Munich, Germany.

Kotsadam, A.: Effects of two tax enforcement policies in Norway, IIPF Conference, Iceland.

Kotsadam, A.: Jobs and political participation – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia, American Political Science Association, Conference, Seattle, USA.

Kotsadam, A.: Effects of housing lottery in Ethiopia, Karlstad University, Sweden, invitert presentasjon.

Kotsadam, A.: Jobs and intimate partner violence – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia, CHAIR NTNU, seminar, Trondheim, invitert presentasjon.

Kotsadam, A.: Jobs and political participation – Evidence from a Field Experiment in Ethiopia, NTNU Economics Department, seminar, Trondheim, invitert presentasjon.

Kverndokk, S.: The Transition to Carbon Capture and Storage Technologies, European Association of Environmental and Resource Economists (EAERE) , 25. juni.

Kverndokk, S.: The Transition to Carbon Capture and Storage Technologies, International Association for Energy Economics webinar 11. August, invitert presentasjon.

Markussen, S.: The corona crisis in the labor market, forskermøtet, UIB/digitalt, ledet og arrangerte paneldebatt, 8. januar, invitert.

Markussen, S.: Comment to main speaker, Helsetjenesteforskningkonferansen, digitalt, regi av FHI, 17. mars, invitert.

Markussen, S.: Age and productivity, research seminar Tinbergen Institute, digitalt, 5. oktober, invitert.

Røed, K.: Who marries whom? And what does it mean for gender equality and offspring outcomes. Keynote presentasjon på Norsk-Tysk forskerkonferanse om Family Economics (Virtual workshop), 27. mai.

Raaum, O.: The corona crisis seen from data: Who are (still) unemployed? Samfunnsøkonomenes Forskermøte, 8. januar.

Raaum, O.: Compliance effects of risk-based audits, 77th Annual Congress of the International Institute of Public Finance Online Conference, 18-20. august, invitert presentasjon.

Raaum, O.: Local incentives and Electric Vehicle Adaptation, Eiendomsverdi Fagseminar, 25. november.

12. Brukerrettede foredrag

Drange, N.: Promoting integration through child care: Lessons from Norway, SNS webinarium Lærdomar om integration 18. juni, invitert presentasjon.

Drange, N.: Gratis kjernetid i barnehage i Oslo. Oppfølging av barna på åttende trinn. Utdanningsdirektoratet, 18. november, invitert presentasjon.

Hernæs, Ø.: Foreløpige resultater delprosjekt 1: Beskrivende analyser – barn og familier i barnevernet, Bufdir, 3. mai.

Hernæs, Ø.: Referansegruppemøte delprosjekt 1: Beskrivende analyser – barn og familier i barnevernet, VID høyskole, 29. april.

Kittelsen, S.A.C.: Sykehusstørrelse, Samfunnsøkonomene, Arendalsuka, 18. august.

Kittelsen, S.A.C.: Sykehusstørrelse, Fredagsmøtet, Lovisenberg diakonale sykehus, 29. oktober.

Kotsadam, A.: Adaptive eksperiment, NAV Møte, invitert presentasjon.

Kotsadam, A.: Effekter av dialogmøter, NAV Møte, invitert presentasjon.

Kotsadam, A.: Effects of speed schools, Utdanningsseminar, Niamey, Niger, invitert presentasjon.

Kverndøkk, S.: Klimaproblemet: Hva er det, hva gjør vi og hva kan vi gjøre?, Fakultet for kunst, musikk og design, Universitetet i Bergen, 26. august, invitert presentasjon.

Kverndøkk, S.: Muligheter for utslippsreduksjoner ved produksjon og bruk av sement, CCS workshop, PLATON, 19. november.

Kverndøkk, S.: Task 2.1: Et marked for lagring i Nordsjøen, referansegruppemøte, DEVICE, 10. desember.

Markussen, S.: Utdanningspolitisk toppmøte i regi av Kunnskapsdepartementet, deltok med innledning og i samtale, 14. januar, invitert.

Markussen, S.: Inkludering i arbeidslivet, foredrag for KrFU, 24. januar, invitert.

Markussen, S.: Inkludering og arbeidstilbud, foredrag på medlemsmøte i regi av Høyres programkomitee, 25. februar, invitert.

Markussen, S.: Koronakrisen m.m., foredrag for Oslo arbeiderparti, 3. mars, invitert.

Markussen, S.: Sosial mobilitet, ungdom og utenforskap, foredrag for Folkehøgskoleutvalget, Rønningen Folkehøgskole, 19. oktober, invitert.

Markussen, S.: Utenforskap i lys av koronakrisen, Hovedinnlegg på velferdskonferansen, 28. oktober, Gardermoen, invitert.

Markussen, S.: Utviklingen i sosial mobilitet, foredrag for Agenda-akademiet, Oslo, 21. november, invitert.

Markussen, S.: Utenforskap i lys av koronakrisen, foredrag på konferansen Ung Velferd, 25. november, Gardermoen, invitert.

Markussen, S.: Sosial mobilitet, foredrag for byrådssekretærene i Oslo, Klækken, 25. november, invitert.

Markussen, S.: Inkludering, deltakelse i KAI-podden ved OsloMet, 26. november, invitert.

Markussen, S.: Arbeid til alle, foredrag for Finansdepartementet, Lysebu, 1. desember, invitert.

Markussen, S.: Arbeid og inkludering, foredrag for NAV Oslo, Soria Moria, 3. desember, invitert.

Røed, K.: Unge under korona, presentasjon på Webinar i regi av Kompetanseforum Østfold, 16. februar.

Røed, K.: Norges håndtering av koronakrisen, innledning på Web-konferanse i regi av det svenske forskningsrådet (Forte) og den svenske forsikringskassen, 25. mai.

Røed, K.: Hvem tar koronaregningen? innledning på KÅKÅnomics, Stavanger, 27. oktober.

Røed, K.: Veien ut av krisen, innledning på KÅKÅnomics, Stavanger, 28. oktober.

Røed, K.: Arbeidsinnvandrere på arbeidsmarkedet – før og nå, innledning for Arbeidsmigrasjonsutvalget, Kunnskapsdepartementet, Oslo, 9. november.

Røed, K.: Tar formuesskatten livet av arbeidsplasser i familieeide bedrifter? innledning på «Food for thought», Forskningsparken, 18. november.

Røed, K.: Kompetanse, aktivitet, og inntektssikring, foredrag på konferansen «Ung Velferd 2021», Gardermoen, 25. november.

Røed, K.: Arbeidsmarkedet i omstillingens tidsalder, foredrag på frokostseminar i regi av Forskningsrådet, Kulturhuset, Oslo, 7. desember.

Røgeberg, O.: Foredrag om cannabis og trafikkrisiko – Rettssakkyndig, 5. februar, invitert foredrag.

Røgeberg, O.: Debatt-deltagelse om regulering av esigaretter, Arendalsuka, 18. august, invitert deltagelse.

Røgeberg, O.: Foredrag om hjelpesøkende adferd fra rusbrukere, Nordic Reform Conference, 29. oktober, invitert foredrag.

Røgeberg, O.: Debatt om ruspolitikk, Deichman Bjørvika, 18. november, invitert.

Røgeberg, O.: Podcast – intervjuet om politikk og forskning på rusfeltet i podcasten «Salong Modusa».

Raaum, O.: Sysselsettingsutviklingen i og gjennom 2020, ASD Lederforum, 20. mai.

Raaum, O.: Vil pandemien sette varige spor? ASD seminar, 28. september.

Raaum, O.: COVID-prosjektpresentasjon, Forskningsrådet. 29. september.

Raaum, O.: Frokostseminar Forskningsrådet.14. november.

Raaum, O.: Underholdskrav, familieinnvandring og integrering, UDI, 15. november.

Raaum, O.: Underholdskrav, familieinnvandring og integrering, Familieinnvandringsavdelingen UDI. 16. desember.

13. Populære framstillinger, avisartikler, debattinnlegg m.m.

Asheim, G., T. Fæhn, **R. Golombek**, M. Greaker, C. Hagem, **B. Harstad, M. Hoel, S. Kverndokk**, D. Lund, K. Nyborg, K. E. Rosendahl, D. Spiro: Norsk oljepolitikk kan bidra for klimaet, kronikk, Aftenposten, 23. august.

Hernæs, Ø.M., H. Øien: Stor ståhei for liten margin, Kronikk.

Hernæs, Ø.M.: Aktivitetsplikt for unge sosialhjelpsmottakere, Politisk kvarter 7. april.

Holtmark, K.K.: Kommentar til fremleggelse av ekspertrapport om Klimarisiko i oljefondet, Finansdepartementet, 20. august.

Holtmark, K.K.: Kan klimapolitikken bli rettferdig? Lunsjseminar Include, 25. august.

Holtmark, K.K.: Oljeskatten bør endres raskere enn Regjeringen foreslår, kronikk Dagens Næringsliv, 1. september.

Holtmark, K.K.: Den norske elbilpolitikken er ikke bærekraftig, kronikk Dagens Næringsliv, 3. juni.

Holtmark, K.K.: Klimaplanen – hva nå? Deltakelse i panelsamtale ved Cicero, 20. mai.

Kotsadam, A.: Workplace integration and gender attitudes, VOX, CEPR Policy Portal (voxeu.org).

Kotsadam, A.: Workplace integration and gender attitudes, The Political Anthropologist, <https://politicalanthropologist.com/2021/05/12/workplace-integration-and-gender-attitudes/>

Kotsadam, A.: Workplace integration and gender attitudes, The World Financial Review, <https://worldfinancialreview.com/workplace-integration-and-gender-attitudes/>

Kotsadam, A.: Researchers conducted a gender equality experiment on 500 recruits, sciencenorway.no.

Kotsadam, A.: Mixade lumpengrupper har jämställdhetseffekt, Svenska Dagbladet.

Kotsadam, A.: Forskere har gjort likestillings-eksperiment på 500 rekrutter, forskning.no.

Kotsadam, A.: Can integration change gender attitudes, Microeconomic Insights, <https://microeconomicinsights.org/can-integration-change-gender-attitudes/>.

Kverndokk, S.: Barriers to carbon capture and storage, podcast IAEE, 7. oktober.

Markussen, S.: Åpen utdanning - for alle, når som helst, hvor som helst, kronikk, Dagens Næringsliv, januar.

Markussen, S.: By mot land?, kronikk, Dagens Næringsliv, mars.

Markussen, S.: Bidrar medikalisering av ungdom til utstøtning fra skole og arbeidsliv?, kronikk, Dagens Næringsliv, mai.

Markussen, S.: Feil medisin til feil tid, kronikk, Dagens Næringsliv, juni.

Markussen, S.: I hvilken grad taper formuesskatten norske bedrifter for kapital?, kronikk, Dagens Næringsliv, august.

Markussen, S.: Økende utenforskap blant unge: Hva skyldes det?, kronikk, Dagens Næringsliv.

Nævdal, E.: Et farvel til optimismen, Klassekampen, 5. januar.

Nævdal, E.: Intervju om vaksineringsstrategier. Nyhetsettermiddag P2, 8. januar.

Nævdal, E.: Hvorfor øker formuesulikheten?, Dagens Næringsliv, 16. juli.

Nævdal, E.: Fisk, formuesskatt og hardt arbeid, Dagens Næringsliv, 10. august.

Nævdal, E.: Den gavmilde staten, Klassekampen, 4. september.

Nævdal, E.: Elavgiftskutt hjelper ikke strømkundene, Dagens Næringsliv, 13. september.

Nævdal, E.: Deltakelse i debatt om strømprisene, Politisk kvarter NRK1, 29. september.

Nævdal, E.: Intervju om strømpriser og finansbransjen, På festival, NRK P2, 30. oktober.

Nævdal, E.: Deltakelse på debatt om strømprisene, Kåkånomics festival, 30. oktober.

Røed, K.: Den nye arbeidslinja, Kronikk i Agendamagasinet, 12. mars.

Røgeberg, O.: Folkehelseinstituttet gir ikke faglig alibi for motstand mot rusreformen, Minervanett, 25. februar.

Røgeberg, O.: Skal et universitetssenter jobbe politisk mot rusreformen?, Aftenposten 20. april (19. april på nett).

Røgeberg, O.: Seraft svarer ikke på kritikk av høringsuttalelse, Aftenposten 26. april.

Røgeberg, O., T.F. Vedøy, K.E. Lund: Kommentarer til: Øvrevik m.fl. - Tobakksprodukter og skadereduksjon - quo vadis, Forebygging.no.

Vedlegg 2. Utvalgte forskningsresultater

Forskningsresultatene ved Frischsenteret dekker et vidt spekter av temaer. Her presenteres et utvalg fra 2021. Publiseringene listet opp i vedlegg 1 trykkes ofte med betydelig forsinkelse fra når forskningen er utført. For å gi et godt inntrykk av spennvidden i forskningen ved Frischsenteret inkluderer vi både viktige publiseringer i 2021 og eksempler på ferskere forskningsresultater.

Arbeidsmarked, atferd og utdanning

Plikt til aktivitet for unge sosialhjelpsmottakere

På oppdrag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet har Frischsenteret og Institutt for samfunnsforskning evaluert innføringen av plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet til sosialhjelpsmottakere under 30 år. Formålet med dette prosjektet har vært å frambringe kunnskap om hvordan denne innføringen har virket for personer under 30 år. Prosjektet har bestått av to deler – én kvalitativ og én kvantitativ. Den kvalitative delen var basert på intervjuer med ansatte ved og brukere hos seks NAV-kontor i forskjellige deler av landet. Resultatene fra dette arbeidet ble publisert som prosjektets delrapport 1 (Lidén og Trætteberg, 2019). Delrapport 2 er en kvantitativ evaluering av om innføringen av aktivitetsplikten har påvirket den enkeltes muligheter for overgang til arbeid eller utdanning, eller for å bli selvhjulpen på annen måte, og om den har hatt andre, utilsiktede konsekvenser. Hovedproblemstillingene er om innføringen av aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år har hatt tilsiktede virkninger på sysselsetting, inntekt, fullført og påbegynt utdanning, samt om den har hatt konsekvenser for sosialhjelpsmottak, trygdemottak eller utenforskap (målt ved å være utenfor utdanning, arbeid og tiltak). Undersøkelsene er av virkninger for personer under 30 år. Resultatene som helhet tyder ikke på noen systematiske virkninger av lovendringen for personer under 30 år. Mottak av sosialhjelp er presentert som et hovedutfall, men vi undersøker et omfattende sett av variabler knyttet til selvhjulpenhet og utilsiktede virkninger. Vi finner ikke tegn til økt deltakelse i utdanning eller arbeid. Det er viktig å merke seg at vi heller ikke finner det motsatte. Videre er det ingen tegn til redusert inntekt eller økt utenforskap, definert som å være utenfor både arbeidsliv, utdanning og statlige tiltak, eller mottak av helserelaterte trygdeytelser.

Arbeidet er publisert som: Hernæs, Øystein M. (2021), Delrapport 2: Kvantitativ evaluering av innføring av plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet til sosialhjelpsmottakere under 30 år, Frischrapport 3/2021. <https://www.frisch.uio.no/publikasjoner/?pubid=1541>

Effekter av kjønnsintegrering på holdninger

Påvirkes mannlige rekrutter i Forsvaret av å bo og jobbe sammen med kvinnelige rekrutter? I en studie av norske rekrutter i Brigade Nord fordelte forskerne 500 rekrutter tilfeldig til 153 ulike lag. 57 av lagene hadde en blanding av kjønn, med to kvinnelige og fire mannlige soldater. Resten besto bare av menn. I åtte uker hadde disse lagene, hvert på seks personer,

øvelser sammen. I tillegg delte de sovesal. Første dag på rekruttskolen svarte alle soldatene på en spørreundersøkelse. Forskerne spurte blant annet om soldatene trodde at det ville prege effektiviteten i Forsvaret om et lag besto av både menn og kvinner. De spurte også om hva soldatene mente om fordeling av husarbeid mellom kjønnene. Etter rekruttskolen fikk soldatene svare på akkurat de samme spørsmålene. De mannlige soldatene som var i en kjønnsblandet gruppe, fikk langt mer positive holdninger etter rekruttskolen enn de som bare hadde vært med menn. De endret både holdninger til kjønnsdelte lag i forsvaret og til likestilling generelt.

Seks måneder etter at eksperimentet var avsluttet, var derimot holdningene endret. Nå var soldatene tilbake til utgangspunktet og første dag på rekruttskolen. Det var ikke lenger forskjell i holdninger mellom soldatene som bare hadde vært sammen med menn og de som hadde arbeidet og bodd sammen med kvinner.

Artikkelen er publisert som Gordon B Dahl, Andreas Kotsadam og Dan-Olof Rooth (2021), Does Integration Change Gender Attitudes? The Effect of Randomly Assigning Women to Traditionally Male Teams, The Quarterly Journal of Economics, Volume 136, Issue 2, May 2021, Pages 987–1030. <https://doi.org/10.1093/qje/qjaa047>

Formuesskatt og sparing

Hvordan påvirkes husholdningens sparing av formuesskatten? Dette er tema for en artikkel skrevet av Simen Markussen og Knut Røed, sammen med Annette Alstadsæter (NMBU), Marie Bjørneby (NMBU) og Wojciech Kopczuk (Columbia University). Artikkelen tar utgangspunkt i at den norske formuesskatten er utformet med ulike verdifastsetningsregler for ulike typer fordringer, slik at størrelsen på formuesskatten påvirkes både av samlet av sparing og av hvordan formuen er satt sammen av verdier knyttet til, for eksempel, bolig, hytte, aksjer, og bankinnskudd. Effekter på spareatferd estimeres ved å utnytte en serie av skattereformer som har funnet sted i perioden 2005-2018. Resultatene tyder på at en enhetlig formuesskatt som behandler alle typer formue likt ville kunne hatt en signifikant negativ effekt på skattbar formue, men at denne effekten modifieres sterkt av muligheten for omplussing av formue til verdier med lavere skattemessig verdsetting.

Artikkelen ble presentert på forskermøtet til American Economic Association i januar 2022, og blir utgitt som «Saving effects of a real-life imperfectly implemented wealth tax: Evidence from Norwegian micro data» i tidsskriftet AEA: Papers and Proceedings. <http://www.columbia.edu/~wk2110/bin/ImperfectWealthTax.pdf>

Arbeidsbelastning, sammensetning av ansatte og sykefravær: Funn fra ansatte i barnehagene

Vedvarende høy arbeidsbelastning kan øke sykefraværet, og dermed føre til økte utgifter for bedrifter og samfunnet. Vi bruker antall voksne per barn som et mål på antatt arbeidsmengde i norske barnehager for å studere denne sammenhengen. Vi finner at flere barnehagelærere er assosiert med lavere sykefravær, mens flere assistenter (med lav eller ingen utdanning) per barn er knyttet til høyere sykefravær. Dette kan tyde på at den

observerte variasjonen i sykefraværet på barnehagenivå hovedsakelig er drevet av sammensetningsforskjeller blant ansatte snarere enn arbeidsmengde. Betydningen av slike sammensetningseffekter støttes av funn fra modeller med kommunefaste effekter. For å korrigere for seleksjon, bruker vi variasjon i hvilken politisk blokk det er som vinner kommunevalget ved hjelp i et fuzzy regresjonsdiskontinuitetsdesign. Denne tilnærmingen viser at når den politiske venstresiden vinner valget, øker de andelen utdannede barnehagelærere i barnehagene, i tråd med partienes uttalte politiske prioriteringer. Funn fra denne tilnærmingen støtter de øvrige analysene.

Artikkelen er publisert som: Drange, N. T. Gunnes and K. Telle (2021), Workload, staff composition, and sickness absence, Empirical Economics, vol. 61, issue 6, No 14, p. 3375-3400. <https://doi.org/10.1007/s00181-020-01997-y>

Fraværsgrensen i videregående skole

Boka handler om hvordan elevene har respondert og reagert på fraværsgrensen som ble innført i videregående opplæring høsten 2016. Funn fra boka viser at allerede det første skoleåret ble både time- og dagsfraværet betydelig redusert. I de etterfølgende skoleårene har fraværsnivået vært ganske stabilt på et lavere nivå enn det var før fraværsgrensen ble innført. Videre finner vi at elevene, selv om de er mer på skolen, i liten grad oppnår bedre resultater. Vi studerer også om fastlegene er påvirket, og finner at andelen elever i videregående opplæring som oppsøker fastlegen sin øker etter at fraværsgrensen ble innført.

Boka er publisert som: Rogstad, J., Mathilde Bjørnset, Nina Drange, Hege Gjefsen og Marianne Takvam Kindt (2021), Fraværsgrensen i videregående skole: Perspektiver, konsekvenser og erfaringer. <https://press.nordicopenaccess.no/index.php/noasp/catalog/book/136>

Innvandrerens pensjoneringsatferd

Innvandrerandelene i den eldre befolkningen vil øke sterkt de nærmeste årene. Tradisjonelt har innvandrere fra lavinntektsland hatt en tilbøyelighet til å forlate arbeidslivet tidligere enn norskfødte, også betinget på yrkesdeltakelse fram til tidligpensjonsalder. Reformene av det norske pensjonssystemet kan ha bidratt til å endre på dette. I en artikkel skrevet av Bernt Bratsberg og Knut Røed studerer forfatterne effekter av AFP-reformen i privat sektor og finner at de positive arbeidstilbudsresponsene var sterkere for innvandrere fra lavinntektsland enn for norskfødte. Blant personer med antatt rett på privat sektor-AFP anslår studien at forskjellen i yrkesdeltakelse ved alder 63–66 år mellom innvandrere fra lavinntektsland og norskfødte ble redusert fra ni til ett prosentpoeng.

Artikkelen er publisert som Bratsberg, Bernt, and Knut Røed (2022), "Innvandrerens pensjoneringsatferd (The retirement behavior of immigrants)," Søkelys på arbeidslivet 39(1): 1-17. <https://doi.org/10.18261/issn.1504-7989-2022-01-01>

Utenlandsk arbeidskraft i det norske arbeidsmarkedet

I et prosjekt for Arbeids- og inkluderingsdepartementet studerer Bernt Bratsberg og Oddbjørn Raaum bruken av utenlandsk arbeidskraft i perioden 1990 til 2017. Langt fra alle med utenlandsk opprinnelse som jobber i Norge melder flytting og telles som innvandrere. Mange utenlandske arbeidstakere har korttidsopphold i norsk-registrerte virksomheter, enten de har norske eller utenlandske eiere. Dertil kommer såkalte utstasjonerte arbeidstakere som jobber i Norge for norske oppdragsgivere, men er ansatt i utenlandske firma. Gjennom å koble en rekke ulike registre levert av SSB ved hjelp krypterte fødsels- og D-numre, presenterer forfatterne utviklingen skilt på innvandrere, arbeidstakere på korttidsopphold og utstasjonerte.

Rapporten er publisert som Bratsberg, Bernt, og Oddbjørn Raaum (2021), "Utenlandsk arbeidskraft i Norge 1990-2017". Vedlegg til NOU 2021: 2 Kompetanse, aktivitet og inntektssikring — Tiltak for økt sysselsetting. Oslo: Arbeids- og inkluderingsdepartementet. <https://www.frisch.uio.no/publikasjoner/?pubid=1585>

Innvandrere, korttidsmigranter og permitteringer gjennom COVID-19 pandemien

Hvordan endret sysselsettingen av innvandrere og korttidsmigranter seg gjennom COVID-19 pandemien? Ble utenlandske arbeidstakere rammet hardere enn andre av tiltakene som ble innført i arbeidsmarkedet? Tilsier slike forskjeller at vi bør tenke annerledes om politikken som styrer arbeidsinnvandringen og tilgangen til det norske arbeidsmarkedet for korttidsmigranter? I en studie ser Bernt Bratsberg, Oddbjørn Raaum og Knut Røed på disse spørsmålene. Studien finner at særlig arbeidsmigranter fra nye EU land i Sentral- og Øst-Europa var overrepresentert blant dem som ble permittert eller mistet jobben under pandemien. Forfatterne konkluderer likevel med at erfaringene fra pandemien styrker argumentene for sjenerøse og generelle velferdsordninger, og ikke gir grunn for mer restriktive ordninger for arbeidsinnvandrere og korttidsmigranter.

Studien er publisert som Bratsberg, Bernt, Oddbjørn Raaum, and Knut Røed (2021), "Immigration and Social Insurance Design: Lessons from the COVID-19 Pandemic." In Nora Sanchez Gassen and Oskar Penje (eds), Integrating Immigrants into the Nordic Labour Markets: The impact of the COVID-19 pandemic. Copenhagen: Nordic Council of Ministers. <https://pub.norden.org/nord2021-050/nord2021-050.pdf>

COVID-19 pandemiens sosiale gradient

I samarbeid med Anette Alstadsæter (NUMB) studerer Bernt Bratsberg, Simen Markussen, Knut Røed og Oddbjørn Raaum virkningene av koronakrisen på arbeidsledighet blant personer som var i jobb da krisen startet. Studien undersøker hvordan ledighetseksposering varierte på tvers av tre ulike dimensjoner: Posisjon i lønnsfordelingen før krisen, landbakgrunn og utdanning. Studiens mål for ledighetseksposering omfatter tapt arbeidstid grunnet permittering, oppsigelse eller redusert avtalt arbeidstid, målt som andel av avtalt arbeidstid i februar 2020. Resultatene bekrefter en sosial gradient i arbeidsledigheten. Det relative fallet i arbeidstid var størst blant dem som vanligvis er utsatt

for å forlate arbeidslivet i kriser, nemlig personer med lav alderskorrigert inntekt i utgangspunktet, innvandrere, og personer med lav utdanning. Omfanget av ledighetseksposering har i stor grad vært knyttet til kjennetegn ved bedrift og yrke, og arbeidstakere i offentlig sektor har i svært liten grad vært rammet. Når analysene korrigerer for observerbare kjennetegn viser resultatene at jobb- og personkjennetegn forklarer hele forskjellen i ledighetseksposering mellom utdanningsgrupper, mens den sosiale gradienten består for lavinntektsgrupper og innvandrere.

Studien, Alstadsæter, Annette, Bernt Bratsberg, Simen Markussen, Knut Røed og Oddbjørn Raalum, "Korona-ledighetens sosiale gradient", er revidert for publisering i Magma.

Energi og miljø

Rushtidsavgift, luftforurensning og elbilhold

Privatbilisme bidrar til både økte klimagassutslipp og høyere konsentrasjoner av lokal luftforurensning. Mer ambisiøse tiltak innenfor transportsektoren er nødvendige for å overholde klimamålene i Parisavtalen, og for å holde lokal luftkvalitet innenfor anbefalte og lovpålagte grenseverdier. Samtidig er det ofte stor politisk motstand mot restriktive transporttiltak, hvor uheldige fordelingseffekter gjerne blir trukket fram. På tross av dette er det lite kunnskap om hvem som blir påvirket av restriktive transporttiltak, og hvordan husholdninger tilpasser seg tiltakene.

Denne artikkelen bidrar til å tette noen av kunnskapshullene, ved å benytte kvasiekperimentelle metoder til å analysere effektene av en rushtidsavgift som ble innført i Bergen i 2016. Rushtidsavgiften førte til en økning i bompengetakstene fra 25 til 45 kroner i rushtiden for diesel- og bensinbiler, mens elbiler var unntatt bompenger i perioden vi analyserer. Tiltaket gav bilister et økonomisk insentiv til å (1) kjøre mindre inn til Bergen sentrum; (2) kjøre på andre tidspunkter enn i rushtiden; og (3) bytte fra diesel- eller bensinbil til elbil.

For å kvantifisere effektene av rushtidsprisingen har vi samlet inn data fra ulike kilder. Vi måler trafikkvolum ved å se på antall bomplasseringer til og fra Bergen sentrum, målt i 15-minuttersintervaller. For å måle effekten på luftforurensning bruker vi timesdata for luftkonsentrasjoner av nitrogendioksid (NO₂, en avgass fra forbrenningsmotorer) og svevestøv (PM₁₀, partikler fra slitasje på veg, dekk og bremsklosser). Vi måler effekter på elbilhold ved å ta i bruk detaljerte registerdata for bileierskap. Ved å koble husholdninger til bosted, og arbeidere til arbeidsplass, vet vi hvorvidt personer må passere bomringen på vei til jobb.

Vi estimerer at nedgangen i trafikk gjennom bomringen er på ca. 14% i rushtiden og 4.8% i snitt over døgnet. Det viktigste for luftforurensning er imidlertid trafikknedgangen i perioder med kø, og vi finner at reduksjonen i NO₂-konsentrasjoner i Bergen sentrum er 11% i rushtiden, og 6,5% over hele døgnet. Vi finner en tilsvarende effekt for PM₁₀, men disse estimatene er for usikre til å trekke tydelige konklusjoner. Videre finner vi at rushtidsavgiften økte sannsynligheten for å anskaffe elbil innen utgangen av 2017 med 4.2 prosentpoeng. Dette forklarer rundt 1/3 av økningen i elbileierskap observert hos denne

gruppen. Reduksjonen i eierskap av diesel- eller bensinbiler er av samme størrelsesorden, noe som betyr at rushtidsavgiften verken førte til flere eller færre biler totalt sett. Det er imidlertid store forskjeller i hvorvidt husholdninger tilpasser seg rushtidsavgiften ved å kjøpe elbil. Eksempelvis er effekten tilnærmet null for femtedelen av husholdningene med lavest inntekt, mens den er 7 prosentpoeng for femtedelen med høyest inntekt. En mulig forklaring på dette er at lavinntekts-husholdninger ikke har råd til å kjøpe seg elbil, på tross av at det kan lønne seg økonomisk på lang sikt. Ved å se alle estimatene i sammenheng kan vi si noe om totaleffekten av rushtidsprising. Totalt sett finner vi at nytten overstiger kostnaden med en faktor på tre.

Isaksen, Elisabeth T., Bjørn G. Johansen (2021), Congestion pricing, air pollution, and individual-level behavioural responses, Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment Working Paper No. 362. <https://www.lse.ac.uk/granthaminstitute/wp-content/uploads/2021/06/working-paper-362-Isaksen-Johansen.pdf>

Hvordan få til en overgang til karbonfangst og lagring?

Den første delen av FNs Klimapanelts sjette hovedrapport, som kom i august 2021, viser at vi med all sannsynlighet må ha negative utslipp i siste halvdel av dette århundret for å nå klimamålene nedtegnet i Parisavtalen. Negative utslipp innebærer at man må fjerne mer av kimagassene enn det som slippes ut, ved å lagre dem i havet eller på land. Dette kan f.eks. skje ved at økosystemet tar opp karbon gjennom skogplanting, eller man lagrer karbon i grunnen. En måte å gjøre det siste på er å bruke teknologien for karbonfangst og lagring (CCS). Dette foregår ved at man fanger karbonutslippene fra kraftverk eller industrielle prosesser, frakter dem til et lagringssted via en mottaksterminal og så pumper dem ned i bakken, f.eks. i tomme olje- og gassbrønner.

Selv om denne teknologien er i bruk flere steder og den femte hovedrapporten til FNs Klimapanel pekte på at det ville være kostnadseffektivt å ta i bruk CCS for å nå klimamål, er utbredelsen fremdeles liten. I vårt arbeid peker vi på en grunn til dette, nemlig markedsimperfeksjoner i markedene for fangst, transport og lagring.

Mange markedsimperfeksjoner vil kunne eksistere. Noen av disse er stordriftsfordeler for terminaler som tar imot fanget CO₂, lokal markedsrett for disse terminalene og at CO₂-lagret vil kunne ha monopol. En annen viktig markedsimperfeksjon er koordineringsproblemet: En fabrikk vil ikke investere i et fangstanlegg før det finnes en pålitelig løsning for lagring av CO₂. Likeledes kan en aktør som vurderer å bygge et CO₂-lager eller en terminal for mottak av CO₂, ikke værere villig til å investere før det er tryggt på at det finnes kunder.

Ved hjelp av en økonomisk modell som er kalibrert med data for landene rundt Nordsjøen og med et lager i Nordsjøen, viser vi hvordan slike markedsimperfeksjoner kan hindre etablering av CCS og hvordan virkemidler kan innrettes for å løse opp i dette. Tre viktige konklusjoner fra vår analyse er:

Markedene vil generere tre mulige utfall (likevekter) pga. koordineringsproblemet, ett uten CCS, ett med lave investeringer i CCS og ett med høye investeringer i CCS. Bare den høye

likevekten er stabil, dvs. at man vil bevege seg mot denne på sikt. Dette betyr at hvis vi ikke kick-starter investeringer for eksempel ved å bruke subsidier, slik at man kommer over en terskel for investeringer i terminaler og fangstanlegg, kan vi ende opp uten CCS i det lange løp.

Det andre hovedresultatet er at alle de ulike markedsløsningene vil gi mye lavere CCS-investeringer enn det som er samfunnsøkonomisk optimalt; opptil 50 % færre anlegg vil investere i CCS enn det som er samfunnsøkonomisk optimalt - selv om de betaler en «riktig» karbonpris - hvis det ikke brukes andre politikkinstrumenter for å korrigere de andre markedsimperfeksjonene.

Et tredje resultatet er at selv om markedsløsningene uten andre korreksjoner enn en karbonpris gir et lavere antall anlegg som investerer i fangst enn det som er samfunnsøkonomisk optimalt, kan vi ende opp med et høyere antall mottaksterminaler enn det som er optimalt. Dette fordi det ikke tas hensyn til stordriftsfordelene. Et unntak vil være hvis vi har et kartell som eier både terminalene og CO₂-lageret, da det vil internalisere denne effekten.

Golombek, R., M. Greaker, S. Kverndokk and L. Ma (2021), The transition to Carbon Capture and Storage Technologies, CESifo WP no.9047. Til vurdering i Environmental and Resource Economics. https://www.frisch.uio.no/publikasjoner/pdf/2021/Formatert/cesifo1_wp9047.pdf

Hvorfor er det motstand mot handel av visse varer og tjenester?

Hvorfor er det motstand mot frivillig handel av visse varer? I utgangspunktet fremstår frivillig handel som noe alle bør være tilhengere av. Hvis ingen er forpliktet til å handle, kan mulighetene for handel bare gjøre at man kommer bedre ut. Et slikt liberalt syn på at mennesker skal stå fritt til å forfølge sin egen idé om et godt liv uten innblanding fra samfunnet har fått betydelig støtte og motivert til globaliseringsideer og implementering av markedsbaserte virkemidler, som f.eks. handel med utslippskvoter.

Ikke desto mindre har spesifikke handelsinstitusjoner blitt møtt med betydelig skepsis og kritikk. Litteraturen har pekt på ulike grunner til dette, som etiske, at handel reduserer motivasjon til å opptre riktig, ulike muligheter til å påvirke utfallet av handel og rettfærdig fordeling av handelsgevinster.

I vårt arbeid har vi studert to potensielle grunner for motstand mot handel; man har ulike forutsetninger for å påvirke utfallet av handel slik at gevinstene blir ulikt fordelt, og at handel kan utsette noen for større risiko for dårlige utfall. Vi har studert dette ved hjelp av både en spørreundersøkelse og et eksperiment. Den samme populasjonen er brukt i begge deler; 854 personer bosatt i USA.

I spørreundersøkelsen studerte vi motstand mot handel med blant annet organer, seksuelle tjenester og utslippskvoter for klimagassutslipp. Vi finner betydelig motstand mot handel, men svarene varierer for de ulike varene, med størst motstand mot organhandel og salg av seksuelle tjenester, og minst motstand mot kvotehandel. Basert på svarene, finner vi også at motvilje mot å påføre andre risiko er en viktig faktor for motstand mot handel.

Eksperimentet vi utførte ga ytterligere innsikt i deltakernes motivasjon. I dette eksperimentet var varen man kunne handle med nøytralt utformet slik at vi kunne rendyrke fordelingsaspektet og risiko. Deltagerne ble inndelt i ulike grupper som varierte i inntektsnivå (rik og fattig) og en vare som kunne påvirke inntektsnivået (god og dårlig helse). Selv om eksperimentet var nøytralt utformet, tok vi utgangspunkt i organhandel i utformingen, slik at de med god helse kunne selge en vare til de med dårlig helse. Dette ville være risikabelt for de med god helse, men ville redusere risikoen for dårlige utfall for de med dårlig helse. Vi finner både risiko og urettferdige fordelingen av gevinster fra handel som viktige årsaker til at folk ikke ønsker handelsregimer. Samtidig finner vi at motstanden mot handel er delvis egennyttig. Et interessant resultat er at det var betydelig mindre motstand mot en handelsinstitusjon når folk var bak et «uvitenhets slør» og ikke kjente sitt inntektsnivå eller (abstrakt definerte) helsetilstand, og dermed hvordan handel påvirket risiko. I tillegg ville en jevnere fordeling av gevinstene fra handel slik at de i større grad kom de fattige til gode, reduserer den utbredte motstanden mot handel.

Hauge, K. E., S. Kverndokk and A. Lange (2021), Why people oppose trade institutions – On morality, fairness and risky actions, CESifo WP no.9456. Til vurdering i European Economic Review. https://www.frisch.uio.no/publikasjoner/pdf/2021/Formatert/cesifo1_wp9456.pdf

Investeringer i FoU under klimausikkerhet

EU har vedtatt å bli klimanøytral innen 2050. Dette vedtaket er i tråd med EUs innrapporterte mål under Paris-avtalen. Imidlertid er ikke målene under Paris-avtalen juridisk bindende. Dette betyr at det i dag er usikkerhet knyttet til fremtidig utslippspolitik. I denne studien analyserer vi hvorvidt dagens styresmakter bør innføre en politikk for å kompensere for denne usikkerheten.

Vi analyserer to typer usikkerhet. I det ene tilfellet er det usikkerhet om den korrekte samfunnsøkonomiske kostnaden ved utslipp av CO₂ —vitenskapelig usikkerhet. Når myndighetene en gang i fremtiden får kjennskap til denne kostanden, vil de innføre en karbonskatt som er lik den sanne samfunnsøkonomiske kostnaden. I det andre tilfellet er den sanne samfunnsøkonomiske kostnaden ved CO₂-utslipp kjent allerede i dag, men det hersker usikkerhet om hvorvidt myndighetene i fremtiden vil innføre en karbonskatt som er lik den sanne kostanden, eller om en lavere kostnad blir innført—politikkusikkerhet.

Vi bruker en flerperiodemodell til å analysere usikkerhet i fremtidig karbonskatt. I den første perioden beslutter dagens styresmakter om de vil tilby en FoU-subsidie til klimavennlige kraftteknologier og private aktører investerer i FoU i klimavennlige kraftteknologier. I den andre perioden investerer private aktører i produksjonskapasitet. I begynnelsen av den tredje perioden avsløres usikkerheten, og de fremtidige myndighetene fastlegger karbonskatten. Deretter fastlegger private aktører hvor mye kraft de vil produsere. Her skiller vi mellom tre teknologier: fornybar kraft som vind- og solkraft, fossilbasert kraft med karbonfangstanlegg, og konvensjonell fossilbasert kraft (uten karbonfangst). De to første teknologiene omtaler vi som klimavennlige fordi de enten ikke medfører CO₂ utslipp eller alle utslipp fanges og lagres.

I modellen er det fire mulige likevektsregimer. Ett regime der det bygges kapasiteter for alle de tre teknologiene, ett regime der det bygges kapasiteter for fornybar kraft og konvensjonell kraft, ett regime der det bygges kapasiteter for de klimavennlige teknologiene, og endelig ett regime der det kun investeres i fornybar kraft.

Under vitenskapelig usikkerhet vil private aktører ta valg som leder til det samfunnsøkonomisk optimale utfallet — dette følger fra standard økonomisk teori (velferdsteoriens første hovedsetning). Under politisk usikkerhet kan ikke det samfunnsøkonomisk optimale utfallet realiseres, men gjennom en målrettet FoU-subsidie kan nest-beste utfallet oppnås. Hvis utfallet uten FoU-subsidie ville vært investeringer i fornybar kraft og konvensjonell kraft, krever dette at myndighetene tilbyr en FoU-subsidie til fornybar kraft. Denne subsidien vil fortrenge markedsandelen til konvensjonell kraft. Hvis derimot utfallet uten FoU-subsidie vil vært investeringer i alle de tre teknologiene, skal myndighetene tilby en FoU-subsidie til karbonfangstteknologien; en slik subsidie vil redusere tilbudet fra den konvensjonelle kraftteknologien. Hvis derimot utfallet uten FoU-subsidie er fravær av investeringer i den konvensjonelle teknologien, skal ikke myndighetene tilby en FoU-subsidie — I dette tilfellet er det reelt ingen usikkerhet fordi det kun vil bli investert i utslippsfrie teknologier, dvs. investeringene er uavhengig av fremtidig karbonskatt.

Vi bruker teorimodellen til å konstruere en numerisk modell for det europeiske kraftmarkedet for 2030. Den numeriske modellen blir brukt til å illustrere funnene i teorimodellen.

Forfattere er Simen Gaure, Frischsenteret, Mads Greaker, Oslo Met, Knut Einar Rosendal, NMBU og Rolf Golombek, Frischsenteret. Arbeidet vil bli sendt til internasjonalt tidsskrift i nær fremtid.

Produktivitet og forvaltning av fornybare ressurser – Hvorfor mer effektive fiskeflåter bør fiske mindre.

Innen økonomifaget er det vanlig at når produktiviteten i produksjonen av en vare øker så øker også produksjonen av denne varen. Artikkelen viser at i utnyttelsen av fornybare ressurser som fisk så må denne innsikten modifiseres. Dersom en velregulert fiskeflåte som fisker stimfisk opplever et uventet teknologisk fremskritt og fiskebestanden er lavere enn den ønskede langsiktige likevekstbestanden så bør fiskeflåten redusere fangsten slik at tilveksten av bestanden øker så en kan høste mer i fremtiden. Dette i kontrast til den forventede adferden til en uregulert fiskeflåte som kan forventes å fiske mer aggressivt som følge av en teknologiforbedring. Dette er et eksempel på hvordan en teknologis potensial i miljø og ressursammenheng avhenger av regulerings regimer. Dersom ressursen er velregulert kan forbedret teknologi gjøre den mer verdifull og samtidig styrke ressursens robusthet. Dersom ressursen er uregulert kan forbedret teknologi gjøre ressursen mer sårbar og i ytterste konsekvens bidra til at den utryddes.

Nævdal, E. (2022), Productivity and Management of Renewable Resources: Why More Efficient Fishing Fleets Should Fish Less. *Environ Resource Econ* 81, 409–424. <https://doi.org/10.1007/s10640-021-00633-2>

Offentlig sektor, produktivitet og helseøkonomi

Beskrivende analyser – Barn og familier i barnevernet

I en omfattende rapport presenteres beskrivende analyser av longitudinelle registerdata om barnevernets tiltak og kjennetegn ved familien som mottar disse tiltakene. Hensikten med studien er å utvikle et bredt kunnskapsgrunnlag for bruk i arbeidet med å videreutvikle kvaliteten i barnevernet. Ved å muliggjøre forskning på barnevernet ut fra enkeltindividens historier opp til voksen alder, gir norske registerdata en sjelden anledning til å beskrive hvem som kommer i kontakt med barnevernet og hva som kjennetegner livssituasjonen deres, og hva de møter av kompetanse og ressurser i barneverntjenesten.

I rapporten analyseres barnevernstiltak, bekymringsmeldinger, utfall av meldinger og undersøkelser, mønstre for hvem som får barnevernstiltak, fosterhjem, ansatte i barnevernet, geografisk variasjon i barnevernets praksis, akuttvedtak og ettervern. I alle faser av barnevernets arbeid ser vi at mange barn og unge lever i familier med færre ressurser enn vanlig, både i form av økonomi og foreldreutdanning. Mange familier lever under fattigdomsgrensen. Dårlig økonomi kan bidra til belastninger på mange områder og kan ha konsekvenser for deres muligheter for å følge opp barna. Kunnskap om sosioøkonomiske mønstre er viktig kunnskap som bakgrunn for barnevernets kartlegging og oppfølging av familiene, og det understreker behovet for et godt samarbeid mellom ulike tjenester. Prosjektet utføres på oppdrag fra Bufdir.

Drange, N., Hernæs, Ø. M., Markussen, S., Oterholm, I., Raaum, O., & Slettebø, T. (2021) Rapport Delprosjekt 1: Beskrivende analyser–Barn og familier i barnevernet, Rapport 4/2021, Frischsenteret. https://www.frisch.uio.no/publikasjoner/pdf/rapp21_04.pdf

Helseeffekter av COVID-19 pandemien

Som en følge av tiltakene for å begrense spredningen av SARS-CoV2 har store deler av befolkningen opplevd endringer i arbeidssituasjonen. Mange har i tillegg blitt permittert og andre har mistet jobben. Har det fått konsekvenser for helsen i befolkningen? Sammen med Bjørn-Atle Reme, Jonathan Wörn, Anna Aasen Godøy og Rannveig Kaldager Hart fra Folkehelseinstituttet, har Bernt Bratsberg og Oddbjørn Raaum studert dette spørsmålet. Analysene viser at omfattende permitteringer og økning i arbeidsledighet under pandemien har forekommet samtidig med en markert økning i bruk av primær- og spesialisthelsetjenesten for psykiske diagnoser. Derimot finner forfatterne ingen klar økning i helsetjenestebruk for ikke-psykiske (somatiske) diagnoser.

Studien er publisert som Reme, Bjørn-Atle, Jonathan Wörn, Anna Aasen Godøy, Rannveig Kaldager Hart, Bernt Bratsberg, and Oddbjørn Raaum (2021) "Arbeidsløshet og helse," in Folkehelse rapportens temautgave 2021. Folkehelsen etter covid-19. Pandemiens konsekvenser for ulike grupper i befolkningen. Rapport 2021. Oslo: Folkehelseinstituttet. <https://www.fhi.no/contentassets/b669d0bbb94943efae9793b33526d415/folkehelse rapporte ns-temautgave-2021---folkehelsen-etter-covid-19.pdf>

Mottak av pleie- og omsorgstjenester og sammenheng med sosioøkonomisk status

Mottak av pleie- og omsorgstjenester skal styres av behov alene og ikke sosioøkonomisk posisjon. I denne studien bruker vi registerdata (Geric, Norsk pasientregister, KUHR, og inntekts- og populasjonsregistre fra SSB) til å undersøke sammenhengen mellom sosioøkonomisk status og mottak av pleie- og omsorgstjenester for personer mellom 70 og 90 år som var bosatt i Oslo i perioden 2007-2017 (N = 94 447). Som kjent fra mye annen forskning finner vi en klar sosial gradient når det gjelder dødelighet og bruk av helsetjenester ved at personer med lavere livsinntekt hadde høyere dødelighet og høyere bruk av helsetjenester. Dette indikerer ulikheter i behov knyttet til sosioøkonomisk posisjon. Vi bruker tidligere mottak av helsetjenester i primær- og spesialisthelsetjenesten til å justere for behov for tjenester. Artikkelen måler assosiasjoner, ikke kausale sammenhenger. Vi finner at det er en sosioøkonomisk gradient i bruken av langtidsopphold på sykehjem, hjemmesykepleie og praktisk bistand, ved at bruken av disse tjenestene hovedsakelig falt dess høyere sosioøkonomisk posisjon man hadde, målt ved «livsinntekt». Vi estimerer lineære regresjonsmodeller for å justere resultatene for familieforhold og tidligere bruk av helsetjenester. Resultatene viser ingen tegn til at personer med lav sosioøkonomisk status mottar mindre hjemmesykepleie og praktisk bistand enn andre når vi justerer for helse, målt ved mottak av helsetjenester, snarere tvert imot. Derimot er det en viss antydning til at personer i den laveste inntektsklassen har lavere sannsynlighet for å motta pleie- og omsorgstjenester, justert for tidligere mottak av helsetjenester fra primær- og spesialisthelsetjenesten.

Hernæs, Øystein, Snorre Kverndokk, Simen Markussen og Henning Øien (2022) Kun etter behov? Mottak av pleie- og omsorgstjenester og sammenheng med sosioøkonomisk status, kommende, Tidsskrift for omsorgsforskning.

Opioid-overdoser og legemiddelassistert rehabilitering (LAR)

LAR er det norske programmet for substitusjonsbehandling av opioid-avhengighet, en behandling som går ut på å gi opioidavhengige langsomtvirkende opioider for å stabilisere livssituasjonen og redusere dødelighet. LAR ble opprettet rundt årtusenskiftet etter et tiår med kraftig økende overdosedødsfall, og var i utgangspunktet tiltenkt eldre opioidbrukere som hadde “prøvd alt” av medikamentfrie behandlingstilbud. Programmet opplevde kraftig vekst i antallet pasienter, og ettersom analyser viste lavere dødelighet for de som var i aktiv behandling (sammenlignet med de som stod på venteliste eller hadde forlatt behandling) ble inntakskriteriene mindre rigide. I sum skapte dette en betydelig tilbudsside-drevet variasjon over fødselskull i sannsynligheten for å ha fått LAR ved ulike aldre.

I dette arbeidet anslås den kausale effekten av LAR-programmet på nasjonale overdosetall ved å utnytte variasjonen over fødselskull i når (og i hvilken grad) pasienter tas inn i LAR. Spørsmålet er om data viser tegn til at overdosedødsfall i et fødselskull faller mer enn ellers dess flere personer fra fødselskullet som tas inn i LAR-apparatet. Analysen anslår at LAR-systemet reduserte antallet overdosedødsfall med rundt 1000 dødsfall i perioden frem til og med 2016. I siste data-år anslår vi at overdosedødsfallene var redusert med rundt en tredjedel relativt til hva de ville vært uten LAR-programmet, og røft regnet faller overdosedødsfallene med ett dødsfall i året for hver 100 pasienter som kommer inn i LAR-systemet.

Bergsvik, Daniel, Thomas Clausen, Ole Røgeberg (2022), Opioid overdose deaths and the expansion of opioid agonist treatment: A population-based prospective cohort study. Addiction 117 (5), 1363-1371 <https://doi.org/10.1111/add.15739>

Strukturell økonomisk endring og helse

Pågående automatiserings og outsourcings-prosesser har ført til vidtrekkende endringer i arbeidsmarkedet, med redusert sysselsetting i yrker med rutinepregede fysiske og kognitive arbeidsoppgaver. En mye brukt indikator på yrkesnivå for denne strukturelle risikoen er RTI (routine task intensity).

I dette arbeidet tas det utgangspunkt i de som var sysselsatt i 2003, og undersøker om 2003-yrkets RTI-skår er korrelert med langsiktige helse og yrkesutfall 15 år senere. Vi finner at ansatte med høy-RTI jobb i 2003 har økt sannsynlighet for å observeres uten jobb, med uførhet eller dødsfall, i 2018. RTI-gradienten blir svakere når vi kontrollerer for viktige bakgrunnskjenntegn som alder og utdanning, men den forblir statistisk signifikant selv med individ-nivå kontroller og i søskensammenligninger. En person med ett standardavvik høyere RTI-skår i 2003 predikeres å ha fem til seks prosent høyere sannsynlighet for å dø de nesten femten årene - eller 0.24 prosentpoeng (95% KI: 0.18-0.3) for menn og 0.13 (95% KI: 0.02-0.24).

Bratsberg, Bernt, Ole Røgeberg, Vegard Skirbekk (2021), Technology-induced job loss risk, disability and all-cause mortality in Norway, Occupational and Environmental Medicine. <https://doi.org/10.1136/oemed-2021-107598>

Hjelpesøkende adferd blant brukere av illegale rusmidler

Kan frykten for straff gjøre at brukere av illegale rusmidler lar være å oppsøke relevant helsehjelp? I en artikkel i Tidsskriftet for den Norske Legeforening beskriver Ole Røgeberg og Willy Pedersen resultater fra en spørreundersøkelse gjennomført blant brukere av nettstedet rusopplysningen.no. Deltakerene i undersøkelsen utgjør en relativt "usynlig" gruppe som i liten grad har vært pågrepet av politiet eller mottatt behandling som identifiserer dem som brukere i offentlige registre. En betydelig andel (36%) av de 2 485 svarene som ble analysert oppga å ha unnlatt å fortelle helsevesen om bruk i situasjoner der dette ville vært relevant informasjon. 14% mente å ha hatt behov for rusbehandling, men to tredjedeler av disse hadde unnlatt eller utsatt å be om behandling. Av de 815 som hadde opplevd minst en akutt rusrelatert episode (f.eks. venn med illebefinnende) hadde 82 (10 %) opplevd at man utsatte og 330 (41 %) at man unnlot å tilkalle ambulanse. Frykt for politiet var den hyppigst oppgitte begrunnelsen for at ambulanse ikke ble tilkalt i disse situasjonene.

Røgeberg, Ole og Willy Pedersen, 2021, Hjelpesøkende atferd blant brukere av illegale rusmidler, Tidsskriftet Den norske legeforening. <https://tidsskriftet.no/2021/05/originalartikkel/hjelpesokende-atferd-blant-brukere-av-illegale-rusmidler>

Stiftelsen Frischsenteret for
samfunnsøkonomisk forskning

Vedlegg 3. Årsregnskap 2021

Resultatregnskap 1.1.-31.12.	Note	2021	2020
Driftsinntekter			
Salgsinntekt	1	35 621 675	35 020 586
Grunnbevilgning	1	3 219 000	3 823 000
Sum driftsinntekter		38 840 675	38 843 586
Driftskostnader			
Lønnskostnad	2,6	25 579 293	27 922 024
Avskrivning på varige driftsmidler	3	518 748	476 573
Annen driftskostnad	9	6 114 777	7 328 934
Samarbeidspartnere / underleverandører	9	4 641 540	3 893 983
Sum driftskostnader		36 854 358	39 621 514
Driftsresultat		1 986 317	-777 928
Finans- og renteinntekt	10	3 312 763	3 133 989
Finans- og rentekostnad		70 204	794 287
Netto finansposter		3 242 559	2 339 702
Årsresultat		5 228 876	1 561 774
DISPONERINGER OG OVERFØRINGER			
Til/Fra (-) fond for anvendt forskning		5 228 876	1 561 774
Til/Fra (-) Frischfondet		-	-
Sum disponeringer		5 228 876	1 561 774

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Eiendeler pr 31.12

	Note	2021	2020
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Kunst	3	54 850	54 850
Inventar	3	504 152	831 028
Fast inventar bygninger	3	129 400	284 681
Edb-utstyr	3	-	-
Sum varige driftsmidler		688 402	1 170 559
Finansielle anleggsmidler			
Investering i aksjer og andeler	11	50 000	50 000
Sum finansielle anleggsmidler		50 000	50 000
Sum anleggsmidler		738 402	1 220 559
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer		2 208 868	2 880 106
Innskuddsfond pensjonspremie	6	4 207 126	3 823 653
Opptjente inntekter		4 271 768	1 149 334
Forskuddsbetalte kostnader		442 222	545 680
Sum fordringer		11 129 983	8 398 773
Markedsbaserte finansielle omløpsmidler	7	32 445 247	29 356 114
Sum investeringer		32 445 247	29 356 114
Bankinnskudd, kontanter og lignende	5	24 734 107	28 853 117
Sum omløpsmidler		68 309 337	66 608 004
SUM EIENDELER		69 047 739	67 828 563

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Egenkapital og gjeld pr 31.12.

	Note	2021	2020
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital	8	200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
Opptjent egenkapital			
Fond for anvendt forskning	8	34 777 840	29 548 964
Frischfondet	8	171 272	171 272
Sum opptjent egenkapital		34 949 112	29 720 236
Sum egenkapital		35 149 112	29 920 236
Gjeld			
Avsetning for forpliktelses			
Kompetansegjeld	4	22 104 248	21 848 742
Sum avsetning for forpliktelses		22 104 248	21 848 742
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		861 589	558 911
Skyldige offentlige avgifter		2 130 399	3 071 753
Forskudd fra kunder		5 138 340	8 523 000
Annen kortsiktig gjeld		3 664 050	3 905 921
Sum kortsiktig gjeld		11 794 378	16 059 585
Sum gjeld		33 898 626	37 908 327
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		69 047 739	67 828 563

25.05.2022

I styret for Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Kjell Arne Brekke
Styrets leder

Gaute Torsvik
Styremedlem

Yngvar Åsholt
Styremedlem

Tone Ognedal
Styremedlem

Kåre Bævre
Styremedlem

Elisabeth Isaksen
Styremedlem

Sverre Andreas Campbell Kittelsen
Direktør

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

NOTER TIL REGNSKAPET 2021

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak.

Forskningstjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Inventar og Edb-utstyr avskrives lineært over 3 år. Fast inventar i bygninger avskrives lineært over 10 år.

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler verdsettes til markedsverdi. Øvrige omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Det foretas periodisering av både inntekter og kostnader for hvert enkelt prosjekt per 31.12. Opptjente, ikke fakturerte inntekter fra Norges Forskningsråd balanseføres sammen med øvrige kundefordringer, mens andre opptjente inntekter balanseføres på egen regnskapslinje. Andelen av salgsinntekter som knytter seg til fremtidige ytelser balanseføres som uopptjent inntekt sammen med påløpte, ikke bokførte prosjektkostnader som forskudd fra kunder.

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Desember 2015 ble stiftelsens ytelsesplan erstattet med en såkalt hybridordning som ikke medfører regnskapsføring av pensjonsforpliktelse. Endringen meførte at tidligere balanseførte estimatavvik ble kostnadsført i 2015 i forbindelse med overgangen.

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Note 1 Driftsinntekter

Driftsinntekter består av forskningsinntekter som resultatføres i takt med utførelsen.

	2021	2020
Salgsinntekter	32 333 581	39 373 999
Opptjent, ikke fakturert inntekt	3 122 434	304 587
Overført mellom år	3 384 660	-835 000
Totale inntekter	38 840 675	38 843 586

Grunnbevilgningen kommer som et resultat av at Stiftelsen, fra og med 2011, er omfattet av retningslinjene for basisfinansiering av forskningsinstitutter i Norge. Denne administreres av Norges Forskningsråd, som igjen får penger fra ulike departementer, herunder Kunnskapsdepartementet. Mottatt grunnbevilgning i 2021 var kr 3 819 000. Inntektsført grunnbevilgning var kr 3 219 000.

Note 2 Lønnskostnader, godtgjørelser, antall ansatte

	2021	2020
Lønn og feriepenger	19 870 614	21 100 618
Arbeidsgiveravgift	3 143 555	3 158 767
Kompetanseavsetning	255 506	832 526
Styrehonorar	184 000	351 000
Pensjonskostnad inkl arbeidsgiveravgift	1 826 530	2 385 112
Refusjon av sykepenger og permisjoner	-509 264	-634 915
Andre sosiale kostnader	808 352	728 916
Sum	25 579 293	27 922 024

Ansatte

I 2021 var 30 forskjellige personer lønnet av Stiftelsen, og antall årsverk var 20,6.

Ytelser til ledende personer / godtgjørelser

	Direktør	Styret
Lønn	1 290 483	
Andre ytelser	14 164	
Pensjonskostnad	238 990	
Styrehonorar		184 000

Det er ikke gitt lån til eller stilt sikkerhet til fordel for direktør, andre ansatte, styremedlemmer eller andre nær

Revisor

<i>Godtgjørelse til revisor</i>	2021	2020
Kostnadsført for lovpålagt revisjon	135 000	119 000
Utvidet finansiell revisjon	111 100	23 000

Utgifter til revisjon av 2021 regnskapet vil bli 246 100 kr.
Alle beløp er eks. mva.

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Note 3 Anleggsmidler

	EDB-utstyr og			
	Kunst	kontorinventar	Fast inventar	Sum
Kostpris pr 01.01.	54 850	4 563 998	1 552 810	6 171 658
Tilgang i året	-	36 590	-	36 590
Avgang i året	-	-	-	-
Anskaffelsekost pr 31.12.	54 850	4 600 588	1 552 810	6 208 248
Akkumulerte avskrivninger 01.01	-	3 732 969	1 268 129	5 001 098
Årets ordinære avskrivninger	-	363 467	155 281	518 748
Akkumulerte avskrivninger pr 31	-	4 096 436	1 423 410	5 519 846
Bokført verdi pr 31.12.	54 850	504 152	129 400	688 402

De ordinære avskrivningene foretas lineært over 3 år for Edb-utstyr og kontorinventar
Fast inventar i bygninger avskrives lineært over 10 år.
Kunst avskrives ikke.

Note 4 Kompetansgjeld

Kompetansgjeld er opptjent tid til kompetanseoppbygging for forskerne og direktør og er per 31.12.21 vurdert etter gjeldende lønnsatser inkludert arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader. Totalt opptjent beløp justeres skjønnsmessig ned ut fra beste estimat på hvor stor del av den opptjente tiden som vil bli tatt ut.

Den opptjente tiden kunne også blitt vurdert til alternativ-verdi, det vil si det samlede inntektsbortfall ved uttak av kompetansetiden. Denne alternativ-verdien er per 31.12.21 estimert til kr 36 147 231. Med en slik verdiansettelse ville opptjent egenkapital reduseres fra kr 34 949 113 til kr 20 906 130.

Note 5 Bankinnskudd

Bundet bankinnskudd på skattetrekkkonto utgjør per 31.12.21 kr 1 049 855.
Stiftelsen har også en depositumskonto som utgjør per 31.12.21 kr 2 000.

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Note 6 Pensjoner

Stiftelsen har en tjenstepensjonsordning som tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Stiftelsen har en hybridordning gjeldende fra og med 01.01.16 med en forsikring for pensjonsmidlene mot negativt avkastningsresultat. I tillegg garanterer Frischsenteret for en avkastning i opptjeningsstiden som skal følge den alminnelige lønnsveksten (veksten i grunnbeløpet i Folketrygden). Det legges imidlertid til grunn at avkastningen overstiger fremtidig forventet lønnsvekst og det regnskapsføres følgelig ingen beløp knyttet til denne garantien. Kostnadsførte beløp i 2021 er knyttet til periodisert premie og utgjør kr 2 210 003.

Stiftelsen har i tillegg inngått avtale om AFP for sine ansatte i 2018. Det er gjennom året kostnadsført kr 252 743 for denne ordningen.

Note 7 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aksjefond	Kostpris	Verdi pr 31.12.20	Verdi pr 31.12.21	Årets endring		Balanseført verdi
DNB Norge Indeks	2 963 253	6 090 359	7 498 725	1 408 366	23,12 %	7 498 725
Storebrand Global ESG Plus A	5 000 000	7 094 649	8 826 128	1 731 479	24,41 %	8 826 128
	7 963 253	13 185 008	16 324 853	3 139 845	23,81 %	16 324 853
Pengemarkedsfond						
Nordea Obligasjon II	11 214 321	16 171 106	16 120 394	-50 712	-0,31 %	16 120 394
Sum	11 214 321	16 171 106	16 120 394	-50 712	-0,31 %	16 120 394
Sum markedsbaserte fin.oml	19 177 574	29 356 114	32 445 247	3 089 133	10,52 %	32 445 247

Note 8 Egenkapital

	Grunn-kapital	Fond for anvendt forskning	Frisch fondet	Sum
Egenkapital pr 01.01.	200 000	29 548 964	171 272	29 920 236
Årets resultat		5 228 876		5 228 876
Egenkapital pr 31.12.	200 000	34 777 840	171 272	35 149 112

Det er i 2021 ikke vedtatt utdelinger av Fondet for anvendt forskning til prosjekter ved stiftelsen og Økonomisk Institutt. Midler som er tildelt Økonomisk institutt er kostnadsført i årets regnskap med kroner 0. Midler som er tildelt fagmiljøet ved stiftelsen utgjør kroner 0 og anses å være en intern disponering av egenkapital som ikke kostnadsføres før utdelingsåret.

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning

Note 9 Andre driftskostnader

Andre driftskostnader består av følgende:

	2021	2020
Leie lokaler og andre lokalkostnader	3 041 314	2 895 449
Inventar og utstyr	681 872	1 054 592
Andre honorar	589 732	437 508
Møte, kurs og lignende	135 825	138 289
Porto, tlf, trykksaker og lignende	429 525	502 683
Reisekostnader	122 103	204 417
Kjøp av registerdata	897 354	1 891 305
Øvrige kostnader	217 052	204 691
Sum	6 114 777	7 328 934

Samarbeidspartnere

Dette er prosjektmidler som Stiftelsen mottar og viderefører direkte til sine samarbeidspartnere.

Samarbeidspartnere	4 641 540	3 893 983
---------------------------	------------------	------------------

Note 10 Finans- og renteinntekter

Finansinntektene inkluderer avkastning på finansielle plasseringer til å dekke kompetansegjelden, se note 4.

	2021	2020
Verdiøkning markedsbaserte finansielle omløpsmidler	3 089 134	2 115 194
Annen finansinntekt	158 496	231 508
Annen finanskostnad	-5 071	-7 000
Netto finans	3 242 559	2 339 702

Note 11 Investering i aksjer og andeler

Kr 50 000 er innskudd i Forskningstiftelsen i Oslo-regionen (FOSFOR). Dette innskuddet er senere blitt gjort om til aksjer i Oslotech AS, der stiftelsen eier 50 aksjer og har en eierandel på 0,916 prosent.

Note 12 Hendelser etter balansedagen

Krigen mellom Ukraina og Russland påvirker resten av verden. Også økonomisk.

Frischsenteret vil i sitt daglig virke i liten grad bli påvirket av dette. Vi har ingen forskning som er knyttet til disse landene. Innenfor klima- og energiforskningen kan det være at noe av resultatene kan bli annerledes.

Det forventes at krigen vil utløse høyere inflasjon. Våre hovedkostnader vil være knyttet til lønn. Det kan være at inflasjonen kan føre til noe høyere lønnsøkning enn forventet, men det er innenfor det vi kan håndtere.

Vi har for 2022 budsjettet med 1 mill. i finansinntekter for 2022. Dette er i tråd med vår konservative tradisjon. Med et klart unntak har resultatene siden 2014 vært bedre eller markant bedre enn dette. Vi vil klare et dårlig år.

Frischsenteret har en relativ sterk finansiell situasjon.

Frischsenteret

Stiftelsen Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning er en uavhengig stiftelse opprettet av Universitetet i Oslo. Frischsenteret utfører samfunnsøkonomisk forskning i samarbeid med Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo. Forskningsprosjektene er i hovedsak finansiert av Norges forskningsråd, departementer og internasjonale organisasjoner. De fleste prosjektene utføres i samarbeid mellom Frischsenteret og forskere ved andre norske og utenlandske forskningsinstitusjoner.

Frischsenteret
Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Tlf: 22958810
frisch@frisch.uio.no
www.frisch.uio.no

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6a, 0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, 0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Stiftelsen Frischsenteret For Samfunnsøkonomisk Forskning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Frischsenteret For Samfunnsøkonomisk Forskning som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfylder årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dens resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle stiftelsen eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer,

Building a better
working world

og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 14. juni 2022
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Kjetil Andersen
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo"™ - sikker digital signatur.
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Kjetil Andersen

Statsautorisert revisor

På vegne av: Ernst & Young AS

Serienummer: 9578-5992-4-2398085

IP: 213.52.xxx.xxx

2022-06-14 08:00:58 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: HH3TE-OVNMMP-0MAW4-KUTOC-KTUZZ-DVDIB

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>